

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előzetesen helyben a szerktő's kiadó tulajdonosánál ur. utca 435dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egybeült pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok: azt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny fölvetetik 's pontosan közöltetik.

Testvér lapjaink jelen 2d. félévi folyamára az elkéstek még előf. zethetnek akár a kir. postahivataloknál akár a szerkesztőségnél. 6 fr. p. p.

FOGLALAT Magyar- és Erdélyország: kinevezések, Országgyűlés közlemény (aug. 6k. ker. ülés a hajdukerület rendezés iránti frdi észrevételek tárgyalás napj frdi ülés a megy. választások feletti munkálatt folytatás tetemes módosításokkal; aug. 7d. ker. ülés a hajdukerület rendezés iránti javaslat, ka onalemeztési lehat, részek viszszaosztottatása 's erdélyi egyesülés 's országgy. szálások iránti frdi üzenet vizsgálat; aug. 8k. frdi ülés a szabad községek iránti javaslat, e napi ker. ülés pedig a bányaörvény 's jászkon kerületi rendezése vonatkozó frdi észrevételek; az aug. 15öi ülés részletei a városi indítvány ügyén; az Vd. oszt. sérelmek folytatása a 37-50 pág; legújabb; aug. 10k. ker. ülés. az élelm. választmányhoz szemelték névsorát bemutató az e nök 's a városok részül választás nem történven reklamá jókra falad a 4d. rend; e napi frdi ülés a börtönréndzer iránti 3d. üzenet vizsgálat sok módosítással, a halála s testi büntetésre nézve gr. A. Gy. javaslat nyert többséget; színtez napi orsz. rdi ülésh. az élelm. választmányhoz tüzöttek névsora előterjesztésén, mivel a városiak nem választásuk miatt ebben hiányzóttak, délut 4 óráig terjedő marczona küzd s támadt a 31. 's 4d. rend közt a szám miatt, míg végre a többség 3ban egyezteté azonban terj. minden következtetés nélkül jöve időre; aug. 17k. orsz. rdi ülés az országgy. szálások, részek viszszaoszt. Erdélyi egyesülés, 15ö. oszt. sérelmeket illető frdi észrevételek 's a 30alak országgyűlési meghatalmaztatása iránt tanácskozott; e napi frdi ülés a 'szeptem 16 város rendezési ügyben sa át küldött sége munkáját állapít meg; budapesti napló; Széchenyi közös feladatása 's egyéb fővárosi 's irad. újdonságok; Ung m. gyűlés. vége). A porosz király aug. 11kén esti 10 óráv. Beesbe éke etc.

Spanya ország (szándékolt összvesséküvé Madridban; fenytő rendszer a lapotja; ralszolgaekerkeskedés 'sat.)
Anglia (ralszolgaekerkeskedés többévi statisztikája; taiti ügyek felvilágosítása.)
Franciaország (Bugeand pusztítása Marokkóban; Tangerbul nemcsak a francia hanem minden consil elakarodik 's így a háború bizonyos, arra mutat minden kszület 'sat.)
Porosz-Olasz Svédország és China.

Magyarország és Erdély.

Ö cs. 's ap. kir. Fels. Várady József szombathelyi káptalan nagyprépostját püspökzimmal földiszestitni, Thassy Miklós miskolczi, Mészáros Ferencz egri, Lipovniczky János jász - dózsai, Bezogh Andor sziráki, Ullrich József mándoki és Sehovics Ferencz sólymosi plébánosokat az egri főkáptalan kanonokivá kinevezni; továbbá Engelhart Anzelm szent-benedekrendi atyát a pozsonyi kir. akademia főigazgatóságától fölmentve, érdemei kegy. megismeréseül nagyobb arany érdempénzzel megajándékozni, gróf Wilczek Henriket a dunántuli kerületi tábla tiszteletbeli ülnökévé, végre M a r a s z i Szilárd tiszteletbeli tollvivőt a temesi k. kincstári igazgatóságánál, ugyanott tiszteletbeli ülnökségre méltóztatott kegy. kinevezni.

A' nm. m. kir. udv. kincstár a diósgyőri kincstári igazgatóság megüresült másodirnoki-állomására eddigleni díjtalan gyakornokát Aranyosy Ágostont alkalmazá.

Országgyűlési közlemény.

254d. ker. ülésben aug. 6kán napirenden volt a Hajdukerület elrendezése iránt tett frdi észrevételek tárgyalása. A' bevezető pont tegnapi elfogadtatása után a' mai §§ra nézve leginkább azon elvek állapittatának meg, mellyek iránt a városi szerkezetben a két tábla közt az egyezkedés megtörtént, 's valahányszor a városi szerkezetre hivatkozás tétellett, a Hajdukerület idős követe mindannyszor felszólalt, kijelentvén, mikép ő a Hajdukerületet a kir. városokkal analogiába tételteni nem akarja, küldőji leginkább azon szempontból ohajtják a' rendezést, hogy ok a' megyékkel álljanak egyformaságban, mert a' Hajdukerület lakosi, legtöbbsnyire véren szerzett birtokokban lakkak, mellyek privilegiumok által erősítették 's földmivelőlkbül, mezőgazdákból állván sokkaljobban hasonlítanak a' megyei birtokosokhoz, mint az iparüző polgári osztályhoz. Erre azonban megjegyztetett, mikép nincs itt arról szó, hogy a' Hajdukerület a' kir. városokkal mindenben egyenlő alapra állittassék; vannak a' kerületben olyan állapotok, mellyek a' városokban nem alkalmazhatók, itt csak oly elvekrül van szó, mellyeket a' kerületekben is alkalmazhatni, 's mellyekre már e' táblának conclusuma is van. Egyébiránt ne irtózzék annyira a' Hajdukerület a' városi szerkezettől, a' t. hozásnak egyik legfőbb feladata, hogy rendezés által a' hazánkban eddig szétágzó külön érdekek összeforrasztassanak; nem diplomák erősítéséről van itt szó, hanem hogy az alkotmányos szabadság minél többre terjesztessék, hogy annak jótékonyágát a' hon minden polgára egyaránt élvezhesse; 's mindegyik testület saját körében szabadon működhessek. A' szabályok és határozatok iránt akképtörtént a' módosítás, mint az a' kir. városoknál elfogadtott, 's mennyiben ottan e' tárgyra nézve a' két tábla

közti egyezkedés még nem történt, a' hozzájárulásra a' FRR. itt is felszólítandók. A' 42. §ban a' frdi kívánat folytatában a' nemesek és az adományos hajdu k kétségtelen maradéki, személyeiktől és ingó értékeiktől fizetendő adó alól felmentettek. Az országgy. követek és helyhatósági tisztviselők közvetlen választásához tovább is ragaszkodnak a' RRdek; ellenben megnyugodtak abban, hogy a' köztanácskozásra megkivántató igazgatói képviselők száma minden városi tisztviselő után háromra állapittassék. Nemi vitára nyujtottalkalmat a' kerületi tisztviselők választásmódja; voltak, kik a' megyék példájára, ugy mint a' hajduvárosi tisztviselőket közvetlen kívánták választatni; a' szabad és közvetlen választás a' helyhatósági jogok egyik legszébbike 's ha ez 190—200 mérföldnyi megyékben, hol 25—30 ezer nemesség létezik, megtörténhetik, annál inkább meglehet ez egy 17 mérföldnyi kerületben, mellynek választója a' 6000et semmi esetben sem haladná. Ellene azonban felhozottat, hogy ez által korteskedésre nyujtatik tárkapu, 's azon méreg, mellyet a' megyékből kiirtani iparkodunk, a' kerületbe ültetettnek át; egyébiránt azon szabadságot, mellyet a' rendezésela' hajdukerületnek kívánunk nyujtani, Böszörménynek tulnyomó befolyása által önkényes játékvá tennők; erre ismét czáfolatok keletkeztek, 's végre a' többség megegyezett abban, hogy a' kerület tisztviselői képviselők által választassanak, képviselőket pedig a' lakosok, minden 50 lakos után egyet, választssanak. A' tisztválasztás, mint a' megyékben három évről három évre határozottat. Nem fogadtatott el tovább a' ker. közgyűlésekben részvevő képviselők azon száma, melly a' RRdek által ajánlatott. Némelylek kívánták ez uttal is, hogy a' választóképviselők mindnyájan egyszersmind tanácskozók legyenek, mások annak felét kívánták alkalmaztatni; végre közéleti tekintetéből abban lett a' megegyezés, hogy a' városi képviselők közül, a' városi népesség arányához időről időre, a' kerületi közgyűlésre annyi képviselő választassék, hogy közülök legalább 40 minden esetre jelen legyen, egyébiránt a' többi városi képviselő is résztvehet a' tanácskozásban. Végre a' FRRdek által javasolt kir. főkapitányt szinte nem fogadták el, megtartván e' részben a' RRdek előbbi szerkezeteket; csupán a' Hajdukerület kívánságára, a' nálok szokatlan főbíró név kapitánnyal cseréltetett fel, 's a' kapitányon kívül első és második alkapitány állapittatott meg.

192d. frdi ülésnek aug. 6án országbíró ő exc. elnöklete alatt, tárgyai voltak e' köv. 1) a' szepességi XVII. város rendezése ügyében kiküldött frdi választmány jelentése olvastatott fel, 's kinyomatni rendeltetett; 2) a' sz. kir. városok iránti 4dik üzenet olvastatván köziratba bocsátatott; 3) a' börtönréndzer iránti 3d. rendi üzenet fölolvastottak vétetett; 4) következett a' megyei választások ügyét illető munkálatt feletti tanácskozások folytatása. II. fejezet a' választás- és választókrul. A' szakaszok olvastatni kezdvén, mindjárt a' 18 és 19. §nál egy főispán mindkettőre tett észrevételet; a' 18. §t ugyanis, mellyben a' megyei pecsét átadása 's hivatal-lemondásról van szó, mint eddigelé is divatozót, szükségtelennék állítja; a' 19re pedig, az örszék eszméje, mint a' fenálló rendet egészen megváltoztató 's különben is inkább káros mint üdvös intézvény, el nem fogadtathatván, indítvány tétellett, mellynek veleje oda szól, hogy tisztujtáskor a' rendfentartást főisp. kinevezés nyomán egy szolgabíró, eskütt, ügyész és jegyzőből álló küldöttség kezelje. A' felebb említett 's elfogadott indítvány ellenére kikapott §§ok tárgyalása ezután sok visszaemlékezésre szolgálatott alkalmat, mint olyan, melly világosan bizonyítja, hogy a' szönyegen fekvő pontokat csakugyan nem lehet egyszerűen elmellőzni. Szükséges irányul meg kell itt említenünk azon indokok kuforrását, mellyek a' főrendi tábla többségét főleg a' 17—39 §§okbani rendelkezések el nem fogadására vezérelték. Ugyanis az érintett §§ban a' mostani tisztujtásmód helyébe tanácsközványi kijelölés melletti titkos szavazat — mellynél egyáltalommal a' szoroson meghatározott képesítő tulajdonok is elősoroltatnak — 's e' mellett rendfentartásra 9 tagbul álló 's a' főispán eljárását 's hatalmát is ellensúlyozó örszék ajánlatik; de ezen új intézkedéseket azon okbul, mert a' fenálló megyei rendszer egészen meg-

változnék általok, a' frdi többség a' megyék koordinatijára utasította. 'S csak az ezek után következő §§ok, mint olyanok, mellyek nem praeventiv, hanem repressiv jelleműek, minthogy a' már megtörtént kihágásokról rendelkeznek, tartattak meg némi módosításokkal; ezek közt főleg említendő az örszék és tanácsközványinak minden pontbuli kihagyatása, mint oly testületké, mellyek szinte csak pártemberekből állván, eljárásukat is pártjok érdekében fogják intézni, 's ez által a' kedélyeket folytonos ingerültségben tartani. Aztán a' kijelölés, melly jog itt a' tanácsközványra ruháztatik, most pedig gyakoroltatik a' főispánok által. A' módosítások folytán az előbbi elvetett szakaszokból egykedtőnek kivétele 's ide alkalmazása ismételt következtelenségi szemrehányások szülőoka volt. Ugyzinté megujulva kívántatott felvilágosítás a' repressiv és praeventiv-nek valódi értelme fölött. — Végre a' főispánok 's illetőleg megyei elnökök 's örszéki tagok kihágásiról szóló III. fejezet, ugyzinté a' választandók és választottakról czimzett IV. fejezet, az országgy. követválasztást illető II. szakasz 's a' gyűlésekről szóló III. szakasz, egy két §t kivéve, egészen kihagyatott.

Az aug. 7dikei ker. ülésben elnökség: az előbbi; jegyzők: Szentkirályi, Ghicz, Demeozky és Palóczy; tárgy: 1.) Észrevételei a' m. főRRnek a' Hajdukerület belszerkezetét tárgyzó törv. javaslat iránt. 2.) Aug. 1jén a' katonai élelmezés tárgyában kelt kegy. kir. leirat. 3.) A' részek viszszaosztottatása 's Erdélynek Magyarországali szorosabb egyesülése tárgyában keletkezett frdi üzenetek. 4.) A' főRK válasza az orsz. gyűlési szálások szabályoztatása 's bérök fizetése iránt. Bevégeztelvén a' főRRnek a' Hajdukerület belszerkezetét tárgyzó észrevételei fölötti tanácskozás, a' katonai élelmezés tárgyában aug. 1jén kelt 's 3kán kihirdetett k. kir. leirat hozatott szönyegre, mire nézve egy vezér-szónok indítvány értelmében határozottat, hogy az ő fels. által leiratában kinevezett egyedekkel a' főrendi táblatul kinevezendő tagokkal együtt tartandó értekezés végett utasítással nem kötött küldöttek választassanak az alsó táblatul, t. i. szám szerint a' megyei követek közül kerületenkint 3, kir. városok képviselőji közül 2, egyházi rendből 1; kik a' kormánynak az élelmezési és szállásos terhek megváltása iránti szándokát megtudván tudósítást tegyenek, melly aztán utasítás végett a' törv. hatóságokkal közlendő lesz. — A' részek viszszaosztottatása iránt kelt földi válaszbán a' felirásnak 15ö pontjára nézve ajánlott módosítás elfogadtatott, a' többi pont pedig az előbbi megállapodás szerint maradt. Az Erdélyi egyesülést tárgyzó üzenetre észrevétel nem tétellett. Az orsz. gyűlési szálások szabályoztatása 's bérök fizetése iránti földi üzenetben, a' szálások felmondása 's bérök fizetése körül rendelkező a) és b) pontokra nézve ajánlott módosítások közül az, melly a' szálások felmondását érvénytelennek mondja ki, a' mennyiben nem orsz. gyűlési szálásoknál alkalmaztatnék, nem fogadtatott el, minthogy illynemű magányszerződésbe a' RR. avatkozni nem akarnak; a' szállásbérnek azon évnegyedre, mellyben az országgyűlés megnyittatik 's berekesztetik, egészen leendő kifizetését illető módosítást elfogadták. A' sérelmek 's kívánatok Vd. osztályára térvén által a' tanácskozás, mielőtt a' jegyző a' tárgyalás alá köv. pontokat olvasná, bemutatá 's olvasta Barsmegyének 156d. szám alá sorozott sérelmére vonatkozó orsz. gyűlési irományokat 's fölírást, mikkel combinálva szerkesztendi az elhatározottat felírást. Egyébiránt a' 172d. ponton kezdett tárgyalás folytán, azon szám alatti sérelemre adott választm. vélemény elfogadtatott. A' 173d. a' választm. vélemény ellen sérelemnek tekintetik. A' 174d. az indítványok közt elfogadtatott. A' 175d. re nézve folytatatni fog a' két tábla közti értekezés. A' 176d. indítványok sorába utasítottatott. 177d. munkába van véve. 178 — 181d. a' vál. vélemény fogadtatott el. 182d. tárgyalás alatt van. 183d. ra az intézkedés megtörtént. 184d. re hasonlókép. 185ikre megtörtént a' lépés. 186d. tárgyalás alá van tűzve. 187—191d. p. intézkedés tárgyai. A' 191d. re fölírás határozottatott, mellyben a' magyar nyelvtanításnaka' határszéli katonákra is kiterjesztése végett 'smás a' nemzetiség érdekében teendő lépésekre kéretik meg a' felség. 193 — 196d. iránt rendelkezést már tettek a' RR. 197 — 198d. ra a' vál. vélemény fogadtatott el.

199—217d. részint tárgyalás alatt részint elintézve vannak. 218d.ra a' választm. vélemény elfogadott, valamint a' 219—231d.re nézve is. A' 233d. iránt, ha törvény nem jön létre, másként eszközöltetik orvoslás. 234—236 d.ra a' választmányi vélemény áll. 238d.ra föllírásban fog ő felsége megkérteni azon pontban foglalt ügynek törvényes uton mielőbb befejeztetése iránt. 239—250re részint a' választm. vélemény fogadott el, részint már el vannak intézve. A' 251d.re nézve: nem levén semmi szabályos határozat, melly a' szülék növelés körüli jogait korlátozhatná, felírás tételik. 252d.re áll a' választm. vélemény. 253d. sürgöttetni fog. 254d.re szavazás által határozott az előleges indítványok közt leendő tárgyalatás. 255—258d.ra a' választm. vélemény fogadott el.

Aug. 8án nádor ő fge elnökle alatt tart. 193 orsz. frdi ülésben meghitelesített a' k. városok iránti 4ik választuzenet; tárgyalás alá pedig a' szabad községek iránti törvényjavaslat vétetett, mellyre nézve egy gr. főisp. helyettes indítványozta: miszerint az 1 §t illetőleg minden földesuri adózás alól fölmentett község a' jász-kun kerület szerint rendezessék; a' 3 §ra pedig, hogy olly község a' gyűlésekre egy képviselőt küldjön. A' megyék mostani állapotjában, ugymond, ujelemeket bevenni a' közigazgatás csonkítására nélkül nem lehet, míg a' megyék el nem rendeztetnek, illy mellékes rendezés nem történhetik; illy községeknek uri hatóság alól fölmentésükről szóló §ra vonatkozólag, a' forumok általános koordinatójais halasztásra kívánja felszólíttatni a' RRt. S a' végzést ez indítvány értelmében mondotta ki nádor ő fge.

Ugyanaz napi kerületi ülésnek tárgyai: 1) A' fő-RRnek bányatörvény iránti másod üzenete 2) a' fő-RRnek a' jász-kun kerület belszerkezetét tárgyzó észrevételei. A' bányatörvény iránti frdi második válasz tárgyalatván a' 3 §nál, hol a' fő-RR. a' kutatók számára bizonyos jutalmat kívának biztosítani, a' jutalom a' kutatásra fordított költség 's fáradság kétszeres megtérítésében állapított meg. A' 10 's 11 §ra tett észrevétel azon módosítással fogadott el, miszerint a' „kérelem“ szó ezzel „törvényhozás“ cseréltesék föl. Elfogadottak továbbá: az 55. 56. 57. §.g.pontjára, nemkülönb a' 77. 105. 109. 234. 247. 286. 442. 615. 628. §§ra tett észrevételek. Ezen tárgy után egy városi követ panaszt emelt a' tegnapi ülésben, a' katonai élemezés tárgyában kinevezett választmányhoz a' kir. városi követek közül választandó tagok csekély száma miatt, miben párhivül és secundansokul azonnal több városi követ állott föl, hivatkozván az 1840ki országgyűlésre 's arra, hogy a' városokra még súlyosabban nehezteljenek a' katonatartás terhei mint a' megyékre; de megjegyeztetvén, miszerint azon választmányi feladata a' kormány szándoka fölül értekezéssel nem terjed, a' tegnapi végzés által meghatározott két tagszám megmaradt. A' jász-kun kerület rendezése iránti frdi észrevételek jövén szünyegre: azon ker. követ-kapitánya a' kiváltságok 's regulationalis cikkek figyelemben tartását a' RR. szívére kötni nem mulasztá el. Tárgyalás folytán a' bevezető §t illetőleg, ez a' hajdu ker. rendezésben megállapodás szerint szerkesztetik. A' 2 §ra tett észrevétel elfogadott. A' 3 §nál szavazás támadt, kérdésként tüzetvén: legyen é mind a' 3 kerületben külön egy büntető törv. szék, vagy az özszes kerületekben egy állitassék Jászberényben. A' többség egynek felállítására szavazott. A' 7 §ra tett észrevételt elfogadták. A' 8. 11. 12. 13. 14—31 §§ a' hajdu kerületre nézve történt megállapodáshoz illesztettek. A' 32d. §. n é m i módosítás mellett elfogadott, valamint a' 33. §. is. A' 35 's 36d. §. a' Hajdukerületnél e' tárgyban hozott határozathoz alkalmaztatnak. 40d. §. a' redemptionalis szabadítékok tovább is épségben tartásának megemlítése mellett kimarad. 44d. §. a' k. városoknál történt megállapodás szerint fogadott el, ugy a' 61. 's 62. §. is. A' III. d. részben ajánlott új §. elfogadott, valamint a' 66 §ra nézve tett észrevétel is. 69 §. a' Hajdukerületnél lett megállapodás szerint. 70d. §. c.pontja mint a' k. városoknál. 71d. §. elfogadott, átvitvén a' Hajdukerületi rendezésbe is, 72d. §. c. 1) pontja, mint a' Hajdukerületnél, r) pont mint a' k. városoknál. 78—84d. §§. mint a' Hajdukerületnél; a' 94 § hasonlókép; 96—103d. §. mint a' k. városoknál, 104—109d. mint a' Hajdukerületnél. A' 114 §. a' Hajdukerületnél történt megállapodás szerint.

(A' borsodi indítvány t. i. egyházi javak ügyében tartott tanácskozás részletei). Egy m. követ megjegyzé, mikép igen különösnek látja, hogy az egyházi rend az anyagi érdekekhez annyira ragaszkodik. Aztmondá előbb szólott nv. káptalan követe, hogy a' papság nagyobb buzgalommal ragaszkodik azon országhoz, melly őt javakban részesíti, így könyebben felelhet meg hivatásá-

nak. Szóló pedig azt hiszi, hogy ha jószága nem lenne, több időt szentelhetne tanításra; egyébiránt, ha az egyháziak által birt javak után 1—2 nemzetség felvirult is, de ha azon jószág népevelésre fog fordíttatni, akkor népek fognak felvirulni, miből a' statusnak sokkal nagyobb nyeresége lesz, mint azon családokból, mellyek a' papi jószágok után gazdagodtak meg. Épen tegnap határoztuk el, hogy a' h. tanács adjon felvilágosítást: az 1836d. 11d. törv. cikk mennyire hajtott végre a' törvényhatóságokban; így szükséges az orsz. gyűlésnek megvizsgálni: vajjon az egyháziak kezében levő statusjavak eredeti rendeltetésükre fordíttatnak é? pártolta B. indítványát. Ezután ismét egy kápt. követ szolt, 's ugy mond: a' 128dik sz. a. foglalt b-i kivá-natra legelső észrevételem az, mikép ez homlokegye-nessé utközik a' 115dik pont alattiba; ugyanis itt panas-zolja B—d a' törvény-tiszteletlenséget, 's a' kormányt, és H. tó—tanácsot törvény-megnem tartás bünével ter-heli, hogy az 1836d. 11d. cikket végre nem hajtotta; az említett 128d. szám pedig, mintegy feledkezve e-lőbbi léptéről, a' part. I. T. 2d. 9us felforgatására, a' papi tulajdon szentségének megtámadására szólítá fel előbb a' vgyéket, most meg magát az orsz. gyűlést kí-sérti meg. Ottant. i. törvény-tiszteletlenséget panaszol 's orvosolattani sürgöt, itt törvény-tiszteletlenségre söt sértésre buzdit, ingerel; vajjon következetesség é ez? a' t. RR. itéletére bízom. Már most három általános ész-revételet teszek a' b—i indítványra: a) hogy annak egy része csupa elme-futtatás, másik pedig elkopott 's mo-zaikba való voltaireismusból áll. b) A' legnépszerűtlenebb eszmét hordozza keblében, mert épen a' népet fosztja meg a' papi jövedelmekből részesüléstől, mint ezt a' nagy-váradai káptalan követe bőven megmutatá. c) Ha a' papi javakat a' fenálló törvények nem védik, nem többé a' világi nemesekét is, hanem csak erő; ugyde a' jóval nagyobb számú birtoktalanok ereje meghaladja a' bir-tokosokét. Boldog isten! mire jutánk a' 19. században, az ugynevezett haladás korszakában, oda t. i., hol valánk akkor, midőn azon várak építtettek, mellyek rom-jai a' somlyai, rezi, csobánczi hegyekről le- a' szalavári fenék posványokból pedig felkandikálnak. Valamint ak-kor a' személy- és vagyonszármazást nem törvény, hanem erőhatalom 's várak biztosíták, ugy van a' dolog, fájd-alom! ma is. Ezek után fentartván a' tárgy érdemére szolgáló észrevételeimet az országos ülésre, átmegegyek B. élő szóval tett előadása taglalására. Nem protestans érdeke vezérle, ugymond, megyéjét, mert a' jelen indít-ványt katolikusok hozák javaslatba. Meghiszem, de más részről mégis semmit nem kétek, hogy ezen kath. feleink vagy prot. elvekkal bírnak, vagy az indítvány-tételre protestansok által bírtak, 's talán még ígérlet is tétetett nekik valamely megyei hivatalra. Azon jót még is szülé a' körlevél, hogy a' clerus ellene az irodalom mezején megjelent, hol különben már most egészen is-méretlen, philosophiát 's egyéb jeles munkákat most már nem szokott írni. B. követe a' katolikusok 's kí-vált egyháziak által írt bármilly munkákat olvasni nem szokta, azért nem csuda, ha azokat nem ismeri. Utasi-tom őt Imre philosophiájára, Fejér György dolgozatira 's azon papok által írt pályamunkálatokra, mellyeket a' magyar tud. társaság legújában megjutalmazott. Szent István és László sok jószágot adtak a' clerusnak, de Kálmán azokat elszedé, miért azonban meglakolt, mert a' jesuiták torzkép gyanánt festették le őt. Igaz, Kálmán elvette az ugynevezett piscinák in k á b b pistrinák (azaz malmok 's ezekkel özsze-kötött pistrinák kenyér 's egyébsütő kemencezajog) föl-lőslegét nemesek a' papoktól, hanem a' világiaktól is, mert ezek sz. István törvényei szerint, mint a' kir. osztály il-létőségei, elidegeníthetlenek valának, mivel azonban Kál-mán a' Borsod által csonkán felhozott törvényben azt is rendeli „fundationes interim a' st. Stephano factae incon-vulsae maneat“ mit sem lehet innen arra szolgálót kí-hozni, hogy a' clerus javai a' status jószágai. Különös figyelmet érdemel itt még az, hogy eldődink azon kirá-lyok tetteit, kik bár papi, bár világi tulajdonhoz nyultak, mindig rosszalták 's így lőn, hogy az illy királyok helyett másokat akartak trónra emelni, 's némelyleket még, mint a' királynékat és Zsigmondot fogságba hurcolták, a' hal-talmas Mátyás is alig tudá ezt elkerülni. Kálmán torz és csufalokban előállító jesuita munka tudomra sehol nem létezik, hacsak egyedül az érd. követ ur könyvtárában nem, különben mi sem természetesb, mint hogy azokat, kik irántunk kedvezéssel nincsenek, nem szeretjük. En-nek a' prot. historicusok legtöbb jeleit adák. A' három el-ső Ferdinand bizony jeles király volt, de mivel a' protes-tansoknak állitólalig nem kedveztek, ugyan mozaik mód-ra fekete színekkel rajzolák őket, még a' nagy Ildik Fü-löpöt is a' törpék és rutak közé sorolák, kinck igaz, ha

kísérlete sikerül, vége Európában a' protestantismusnak Szóval a' protestansok nyakát szegték a' történetek nek 's ezeket annyira elferdíték, hogy valót valótlanítól meg-különböztetni alig lehet. Állitá azt is, azért adattak a' cle-rusnak a' jószágok eleve, hogy pogány eleinket térítsék meg, de, hála az égnek, ez már végbement 's ennél fogva már most visszavehető. A' térítés tanítással történik, 's ennek ma is olly szüksége van, mint sz. István idejé-ben, mert születésével senki nem hoz magával sem vilá-gi, sem vallásbeli tudományt és a' munka, fáradság egy, a-kár pogány, akár megkeresztelt gyermek tanítására for-díttassék, de még szoros értelemben vett térítésnek is van helye, szüksége pedig fájdalom! hitsorsosim közt igen nagy; bizonyításul egy esetet beszélek a' t. RR. Nem rég két ugynevezett canonica visitatio után nagy Mária-Zell-be utazó p ü s p ö k találkozott véletlen egy pappal nem meszsze Grécztől, kik közt a' tapasztalatról folyván a' beszéd, az értekezés eredménye lőn, mikép jelenleg több kathol. annyira járatlan a' hittudományban, mások meg a' religioval ép ellenkező elveket szittak be, hogy szinte új megtérítésnek forog fen szüksége. Többnyire miért 's mi czézből adattak a' clerusnak a' jószágok, az alapító 's adományozó levelek tartalma megmutatja, hol megval-lom, én a' népevelés kötelességét sehol nem találok; általában azonban a' jószágok a' clerusnak a' róm. kath. hit terjesztéséért, fentartásáért, meg a' hon védelmének kötelességével adattak, az elsőt ma is olly buzgón tel-jesíti a' clerus mint bármikor, söt némikép a' másodikat is, mert évenkénti fizetéssel járul a' váterősségek fentar-tásához. A' nemesség pedig majd kizárólag a' haza vé-delmének terhe alatt nyere a' donatiokat 's minden kí-váltságát; tanusítja ezt, hogy a' donatiók közönségesen fiágra vannak szorítva; 's kérdem: teljesíti é a' nemesség kötelességét? vagy a' körülmények változával teljesít-heti é, söt jövedelmeit is mindig kellő czélra fordítja é? és ha nem, elvehetni é azért javait? Ezek folytában meg-foghatlan, hogy B—d 30ezer nemes Rendei át nem lát-ják, mikint ássák magoknak a' sirt, midőn a' kötelessé-geit ma is szentül teljesítő clerustól különféle mestersé-ges czim, ürügy alatt elvenni törekeshnek azon jószá-gokat, mellyeket vagy a' királyok vagy más magányo-saktól ép ugy mint a' világiak jure perpetuo etirrevoca-bili kaptak, vagy készpénzzel törv. uton módon szere-ztek. Nem is segíti elő az B. követe törekvését, hogy néha sok csekélységért sok adatott p. o. III. András feleségé-nek megkoronázásáért Rozsnyó városa, mert való ugyan hogy néha egy két mise, litánia, vagy egyéb egyházzol-gálatért nevezetes adományokat kapott a' clerus, de meg-vallom, az adomány, tett érdem, vagy amához kapcsolt kötelesség közti arányt nem tanácsos feszegetni, mére-getni, mert ezen elvből indulva sok világi nemes javai hasonlókép elveendők lennének. Nagy Lajos egy vala-kinck több pusztát ajándékozott azért, hogy sz. László-nak koporsóját sikerült neki felnyitni; Korabinszky szer-int Zalában Sz. László nemesi egész falu-vagyonukat 's privilegiumikat azért nyerek, mert egy pór több óraig pótolta újával az elveszett kerékszeget. Robert Károly egy Pázmán nevű embernek, kinck a' lovagjátékban há-rom fogát kiütötte, három falut adott Virág Benedek sze-rint, van é itt illő arány az érdem és adomány közt? Mit Mária Terézia tett az új püspökségek felállításával, az ő szentsége a' római pápa megegyeztével történt. 2ik Jó-zsef eltörlött ugyan több birtokos szerzetet, de a' me-gyék keserű felírásokat tettek ez ellen; jelesen Abauj dec. 17ki nyomos feliratán kívül körlevelében a' vgyék előtt nyilván azt panaszlá, hogy a' fejdelem a' papi tu-lajdonra nyújtá ki kezeit, mit tünni nem lehet, nem sza-bad, különben vége a' nemesi birtok sérthetlenségének 's ezen elvek védelmét jövő országgyűlésen pártfogá-sukba ajánlo. Nem is áll, mintha József tette az 1791. országgyűlésben nem rosszaltatott volna, mert a' napló bizonyítása szerint, mint veszélyes a' nemességre nézve igenis előfordult 's a' kormány emberei nagy nehezen azzal mellőzők ez ügyet, hogy a' pensionatusok sorsa a' tustinti helyreállítását nem engedi. A' tridentini zsinat csak-ugyan a' szegényeknek rendeli adadni a' papi fölősleget, de más felől mégis átkot mond azokra, kik a' jószágokat az egyházaktól el mernék venni. Be is van tovább véve hazánkban a' tridentini zsinat per continuum usum épen ugy, mint a' Tripartitum. A' tridentizsinat által rendelt 1000 arany pedig anyai pénz volt azon időben, mint mai mensalis congruák tesz a' püspököknek. Mondatott az is, az egyházi jószág a' status tulajdona; igen is a' statusé: de a' papi statusé, többnyire azért nem hiszem 's hihetem, hogy a' közállománynak valaha hazánkban közbirtoka lett volna, mert annak kezelését, igazga-tását bizonyosan nem papokra vala bizzandó a' nem-zet, de több ennél is, hogy ahoz a' nemzet azon szoron-gató körülmények közt, midőn Rómában 's másutt ugy-

szólván pénzt koldultak eleink, még néha az ország egyik vagy másik részét el is zálogosíták, kétségintul százszor is nyult volna, 's hogyan is adhatának azok a clerusnak jószágokat, kik donatio-nyerés végett a királyoknál szüntelen alkalmatlankodának 's annak reménye nélkül még a haza védelmére is ritkán álltanak készen. Végre viszont felszólítom B. érde. követét: vigye hírül küldőinek is, hogy a világi nemes javak bírásához szinte törvényesen kapcsolva van a jus patronatus, az iskolaépítés 's népnevelés terhe, ennél fogva, ha különösen a népnevelést elő akarják mozdítani, nyissák meg tulajdon ersznyeiket is. Végre K. megye követe így szólalt fel: Igaz ugyan, hogy t. könyvink elején, sz. István II. 1. fejezetében írva van, „hogy ki az Isten dicsőségére adományozott javakat háborgatni meri, excommunicáltassék.“ Mind e mellett azonban engedjék meg a főtiszt. urak, hogy most ellenük fogok emelni szót. 'S annál inkább merem ezt tenni az idézett törvény ellenében, mert én a papi javak rögtönös 's e pillanatbani elvételét nem pártolom; azonban az igazságot kimondani nem félek, mert ezen excommunicatio mint hajdan félelmes 's veszélyteljes következtetéseket hozott maga után: ugy most életlen fegyverre vált, következtetése nem rémülést, de ártatlan mosolyt idézhetnek elő, 's valahányszor használtatik, a kath. clerusnak hajdan erős, de most meggyengített helyzetét árulja el. De menjünk a dologra: tagadhatlan, hogy a társaságok keletkezésekor nem morális testületek álltak össze, de egyes személyek 's így eredetében a status morális testületeket nem ismert, csak egyes személyeket, az állományuk mind meg annyi factorait. A morális testületek tehát később keletkeztek 's kétségtelenül a közállomány belégyezését. Ha volt a társaság 's a statusnak joga morális testületeket keletkezni engedni: kétségtelenül van joga a morális testületeket, ha azok netalán a közállomány céljaival meg nem egyeznének, meg is szüntetni. 'S ha ez áll, ugy bizonyosan még inkább van a statusnak joga ezen morális testületek jövedelmeiről rendelkezni, különösen azon jövedelmeiről, melyekben ezen morális testület századok előtt önmaga a status részesítette. Nem gondolnám, hogy a főtiszt. urak közül bárki tagadni merné, hogy a kath. clerus egy morális testület, nem hinném továbbá azt sem, hogy tagadni merné valaki, hogy a clerus azon jószágokat, melyeket hazánkban bir, nem úgy mint egyes személy, de mint morális testület bírja. Ki az elsőt tagadná, elvezetném Rómába 's a történetekből rövid átnézéssel még e legujabb időkben is megmutatnám neki, hogy a kath. clerus nemcsak morális testület, mellynek tagjai a szentséges pápától fogva elszakaszthatlan láncszemként összefüvve a legerősb morális testületet képezik, melly valaha e földön létezett. Kia második tagadná, hogy t. i. a clerus hazánkban a jószágokat mint morális testület bírja, elvezetném a káptalanok jószágait 's kénytelen volna elismerni, hogy ezek birtokosa morális testület. Sőt a püspökök is tulajdoni joggal bírják e terjedelmes jószágait? Nem, koránsem. Ezen javak a püspökségé, de nem a püspöké, míg él 's a püspökséget kormányozza, addig a jószágok jövedelmeit némi részben huzhatja, de halála után illetlenül száll az ismét azon püspökre, kit a status, a közállomány, 's ezeknek nevében a kormány a püspökség vezérletére kinevez. Ha pedig valaki azt mondaná, hogy a püspököket nemcsak a kormány nevezi ki, de az anyaszentegyház feje a szentséges pápa erősíti meg: ugy ezen állítása által még inkább csak azt bizonyítaná be, hogy a kath. clerus morális testület. Van tehát joga a statusnak nemcsak a kath. clerus mint morális testület keletkezésébe belégyezni, de azt, ha netalán a közállomány céljával meg nem egyeznék, joga van meg is szüntetni. 'S annyival inkább van joga jövedelmeiről, annak jószágiról 's pedig azon jószágiról, melyeket a status csak kezelésére bízott, a fenfor gó körülmények szerint rendelkezni. Ezen általános statusani megdönthetetlen elv után nézzük: hányféle módon jutott a clerus terjedelmes jószagai birtokához. Hányféle az ugynevezett titulus possidendi? Azt hiszem a clerus jószágait 3 módon bírhatja. Első volt: kir. adományozás. 2dik mód: magányadományozás. 3d. mód azon szerzemény, melly által a clerus megtakarított jövedelmeiből jószagai egy részét önmaga szerezte. Engedjék meg a t. RR. különösen a főtiszt. urak azt állítanom, hogy a status a papi jószágokról mind három esetben rendelkezhetik. 1) kir. adományozás. A clerus jószágának legterjedelmes, mondhatni 1/10 részét vagy talán többet is kir. adományozás útján bírja 's kérdem: vajjon a fejedelmek, a királyok ezen jószágokat ugy ajándékozták é, mint egyes személyek tulajdon őket illető magánybirtokait? Nem, t. RR. koránsem. Ki nem

tudná azt, hogy különösen régiebb időkben a statusnak majd minden működése a fejedelmekben volt összpontosítva. 'S így ezen jószágok a status nevében a királyok által adományoztatván, még pedig ezt jól meggyezzük, nem tulajdoni joggal, nemis egyedül azért, hogy a clerus annak jövedelmeit kényelmeire költse, hanem mint alább megfogom mutatni, jövedelmének nagyobb része más közczélokra volt szánva, 's ez okból a clerus ezen adományzott javaknak nem tulajdonosa csak kezelője levén minduntalan: kétségtelenül hatalmában áll a statusnak ezen jószágokról 's azok kezeléséről másként, mint eddig rendelkezni. De engedjék meg, hogy vannak ezen jószágok közt olyanok is, melyeket a királyok tulajdon jószágaikból adományoztak, azaz azon jószágokból, melyeket az állomány magoknak a királyoknak udvaraik fentartására mintegy kijelölt 's átengedett, 's így talán az mondatik, hogy a fejedelmek szabadságában állott kevésb jövedelemmel megelégnél, szabadságában állott azt a clerusnak vagy bárkinek is ajándékozhatni mint olly tulajdont, mellyről ő maga szabadon rendelkezhetett. (Hát nem voltak a fejedelmek 's királyoknak az ugynevezett koronai javakon kívül, más 's magányjószágai 's ezekből mint világiaknak ugy papoknak nem adhattak 's adtak é?) Egy kis visszatekintés a népek kifejlődésére 's a történetekre meg fog győzni mindenkit, hogy régiebb időkben a nemzetek fejedelmeknek udvar-fentartásra 's más közigazgatási költségekre is az elfoglalt országokból terjedelmes jószágokat adtak által. A fejedelmek részire azonban e javak elajándékozta után a statusnak azon költségeket, melyeket ezen jószágok jövedelmeztek, midőn azok hijányának, más uton kelle fűdözniök. A nép e miatt kénytelen direct és indirect adót fizetni. Ha tehát a fejedelmi fény fentartására a népek civillistákat állítottak fel 's a kormányási közköltségekre direct vagy indirect adó útján évenként tetemesen adóznak, kétségtelenül van jusok rendelkezni azon jószágokról, melyek jövedelmeit a fejedelmek a kath. clerusnak a közállomány kárával átengedtek. A clerus jószagai pedig különösen hazánkban legnagyobb részben (?) illyféle adományozás útján biratnak, 's így nem tagadhatni, hogy a status azon jószágokról, melyek eredetben is már övéik voltak, 's melyek haszonvétele a clerusnak nem egészen helyesen engedtelet által, teljes jussal rendelkezhetik. 2) magányadományozás. Ezen czim alatt a clerus sokkal kevesebb jószágot bir, 's itt kétségtelenül vissza kell menni az első magányadományozók akaratára. Miután azonban ezen magányuton adományzott jószágok ugyanazon egy czélra 's ugyanazon egy módon adattak, kétségtelenül ugyanazon egytermészetűek is 's tagadhatlan, hogy ezek nem egyes személyeknek, de morális testületeknek adattak, 's ez a dolog veleje: mert ha az egyes adományzó szándékában lett volna jutalmazni hű szolgálatiért egy püspököt vagy más illynemű papot, ugy az adományzott jószágot azon személynek adományozta volna, megnevezve azt névszerint, kit jutalomra méltónak talált. De t. RR. ezen jószágok nem adattak püspöknek, hanem püspökségnek, nem adattak papnak, hanem egyháznak, nem tehát személynek, de morális testületnek 's így kétségtelenül ezen morális testületnek is csak azon czélokra adattak, melly czélokra birta ezen morális testület a status 's ennek nevében a fejedelmek által adományzott jószágokat. Ezen magányadományozás útján birt jószagai is a clerusnak tehát szintazon egytermészetűek a kir. adományzott jószágokéval 's valamint szabadon rendelkezhetik a status amazokról, ugy ezekről is, és a magányadományozó akarata akkor fog leginkább teljesülni, ha a status ezen jószágokat kezelése alá vevén, azon czélokról, melyekre azok adományoztattak, tökéletesebben fog ezentul gondoskodni, mint a clerus azok eddigi kezelője; 3) a clerus mint morális testület által tett szerzemény. Illy czim alatt alkalmasint legkevesebb jószágot fog a clerus birni. De engedjék meg a főt. urak ha azt állítom, hogy a clerusnak, ha eleget akar tenni akár a magányadományozó akaratának, akár a status által adományzott jószágok jövedelmeit azon czélokra fordította volna, melyeket a status még törvényinkben is kijelölt, ugy nem lett volna szabad a jószágok jövedelmeit elvonni a közczéloktól 's ezekből szerzeményeket tenni. Ha pedig ez megtörtént, ugy nem fogják kétségbe vonni, hogy azon jószágok, melyek az előbbi bizonyos meghatározott czélra adományzott jószágok helytelenül félretett jövedelmeiből szerezettek, ugyanazon egy természetűek magokkal az eredeti adományzott javakkal; 's ha a közállomány azokról szabadon rendelkezhetik, bizonyosan van joga rendelkezni ezekről is, mint amazok járulékaikról. Így azt hiszem, hogy bármely jogczimel biratnak is az egyházi javak, azok kétségtelenül a

közállomány rendelkezése alatt állnak, annál inkább, mert ha vizsgálatába ereszkedünk annak, hogy ezen javak a clerusnak mi okból, vagy inkább milly czélokra adattak: akkor még inkább ki fog világítani, hogy a clerus ezen javaknak soha birtokosa nem volt, csak kezelője. Ugyanis ezen javak a clerusnak leginkább három czélból adattak. Első volt az isteni tisztelet fentartása. 'S ez általános nevezet alá sorzom a templomok felépítését 's azok jó karban tartását. Második czél volt: a kolostorok melletti iskolák fentartása egy részről, más részről pedig az elnyomondott szegényeknek napontint eledelleli fölseggelése. Már pedig ki nem tudná azt, hogy hajdan az illy iskolák fentarthatása töménytelen költéségre került, mert a világi hatóságok a tanításmódrul gondoskodni nem akartak. Azt hitték a népek és fejedelmek, hogy a tudományokról 's nevelésről gondoskodásnak 's e részbeni kötelességöknek már eleget tettek akkor: midőn a clerusnak e czélra terjedelmes jószágokat engedtek által. Harmadik utolsó czél volt: hogy a jövedelmek azon része, melly az isteni tisztelet-fentartásból, iskolákról gondoskodásból, és szegények fölseggeléséből marad, fordítassék a clerus személyeinek fentartására 's más magányos szükségök fűdözésére; kétségtelenül áll előttünk ezek folytatása, hogy magát a clerust az egyházi jószágok jövedelmeinek csak egy része illeti. 'S itt felszólítom a főtiszt. urakat, hogy ha emlékezni fognak azon időkre, midőn 1789ben Franciaországban Mirabeau az egyházi javak elvételét indítványozá 's a francia nemzet akkori választottai több napi küzdés után az indítványt el is fogadták, akkor mondom a jelenlevő francia abbék és püspökök nem merték tagadni, hogy őket ezen jószágok jövedelmeinek csak harmadrésze illeti, sőt azt abbé Maury nyiltan is el ismerte. Ha tehát áll az, mit maga a clerus tagadni nem mert, hogy ezen jószágok nem annyira személyeik fentartására, mint isten dicsőségére, templomok felépítésére 's azok ugyszinte az iskolák fentartására, szegények fölseggelésére adományoztattak azon időkben, midőn a közállomány meg akkor készpénz nem levén, ezen czélokra nem más mint fekvő birtokokat jelölhetett ki, 's azok kezelőjivé a papokat tette: kérdem én, most midőn a körülmények változtak, midőn a közállomány a templomok felépítéséről részint maga, részint közvetve a pártfogó földesurak által gondoskodik, midőn átlátta a nép 's közállomány, hogy a nevelést a clerus kezei közt hagyni nem lehet, mert az értelem kifejlését önvészdelmüknek tekintvén, a kor igényeit különösen a nevelés körül legkevesebbé elégítik ki; midőn átlátta végre a közállomány, hogy a clerus ezen javak jövedelmeit nem az adományozó akarata szerint kitűzött czélokra fordítja: nincsen é jusa a közállománynak ezen javakról 's azok jövedelmeiről rendelkezni? — Vagy talán azt hiszi valaki, hogy nem lehet a papságnak olly tekintélyes helyzetet szerezni, millyet magas állása megkíván, ha a fekvő birtokok kezelésétől megfosztatik, 's fentartásáról a közállomány készpénzfizetéssel gondoskodik? Utasítom ezen kétkedőket Europa többi statusaira, hol a clerus, kivevén Angliát, mindenütt készpénzzel fizettetik, 'smégis a nép előtt fentartja azon tekintélyét, millyet a vallás szentsége igényel. Azonban a közállományok nemde nem készpénzzel fizetik a polg. tisztviselőket? nem készpénzzel fizetetik é a katonai rend? nem készpénzzel fizetnek é a kormány főnökei a ministerek? Ki merné tehát állítani, hogy a tekintély fentartására mulhatlanul szükséges hogy a clerus fekvőjavakkal fizettessék. (Folytatjuk)

(Az V. oszt. sérelmek és kívánatok folytatása.) 37. Az 1827. orsz. kereskedési választmány munkálata ez országgyűlésen vétessék föl, elegendő fundus publicus alapítassék, a Magyarország és az ausztriai örökös tartományok közt fenálló harminczadi vonalok váltassanak meg 's így a közhitel tartassék fen, a kereskedés pedig terjesztessék. — 38. A kereskedési szabadság egész országban mindenkinek az eddigleni egyesületek megszüntetésével teljesen engedessék meg; az iparszabadság hasonlókép biztosíttassék, a czéhek tehát általánosan töröltessenek el. — 39. Az országutak, hidak és csatornák létesítéséhez mindenki járuljon, 's a ki használja, rajtok fizetni tartozzék. — 40. A vasutak orsz. pénztári költségen építtessenek, és pedig első legyen a duna-fiumei vonal. — 41. Miután őfels. a Duna balpartján építendő vasutra, mennyiben az a Morva vizétől (Gänserndorffig) Ausztria egy kis részin lenne vezetendő, kegy. engedelmet mindedig meg nem adta, ennek megadására kéressék meg. Velemény: Ezen pontok a kereskedési választmány útján ország. tárgyálás alatt levén, itt elmellőztetnek. Végzés: Helyes. — 42. A természetvénnyek kedvezőbb ára az ország minden lakosai jobb léteére nagy befolyással levén, a harminczadokon fenálló

vámfelvételek addig is, míg eltöröltetésük sikerülend, a-lábszállitva, állandó lábra tétessenek. — 43. Vizicsa-tornák, vas- és egyéb ország- s közlekedési utak készi-tése iránt orsz. intézkedés tétessék, különösen pedig a balparti vasut létrehozása eszközöltesék; onnélfogva Pest 's Budát a' flumei kikötővel egybekapcsoló 's Fiume városa által tervezett utvonálnak kincstári költségen lét-rehozása, a' kikötőnek pedig célirányosan alkalmazá-sára nézve Fiume városa indítványát pártolják. — 44. Kivárat: nemzeti bank czélszerű felállítása. Vélemény: A' kereskedési munkálathoz tartozván, itt elmellőztetik. Végzés: Helyes. — 45. Körmöcz város keblében létező Zsigmond György nevű bányatársulat (urburariusus), melly ugy mint más nemesező bányák birtokosai ki-váltásaiknál fogva subsidiumoktól mentek valának, mult országgy. költségek födözésére Bars vgye által 409 p. frban taksáltatott meg; minthogy a' bányamivelés külön-ben is nagy áldozatokkal jár, illy törvénytelen taksálás ellen magokat védeni kérik, annál is inkább, mivel ha tartozának is valamiképp subsidiumhoz járulni, azt nem a' vgye hanem a' város pénztárába köteleztetnének fizet-ni. Vélemény: Az előadott panasznak már kormányzék-i uton is próbált, de megtagadott orvoslatása az előter-jesztésből ki nem tetszván, ezen város jelen sérelmének orvosoltatása iránt maga utjára utasítatik. Végzés: El-fogadtatik. — 46. Kivárat: hogy sz. k. Eszék, Pécs és Arad városok a' többi sz. k. város példájára, ugyszinte a' 16 szépesi város is becikkeltessenek 's nekik ország-gyűlésen szavazati jog és ülés adassék. Vélemény: E' ki-várat 1 ső része indítványozás alá tartozván, a' 2 ik pe-dig külön orsz. tárgyalás alatt levén, itt elmellőztetik. Végzés: Helyes. — 47. Azon heti vásár, mellyet Berg mezőváros Körmöcz sz. kir. város határában 1/4 órányi távolságra fekvő tanyában (villa montana) II. József csá-szár érvénytelen szabadítékos levele mellett az akná-szok minden pénteken bitorolva tartanak, köv. okoknál fogva töröltessék el: mivel az mind a' város jogait sérti, mind a' bányászoknak, kik ott többnyire csak pálinkái-vásra csábítatnak 's az által e' városban szombaton tar-tatni szokott heti vásárra is eljárván, egy napot veszte-nek, mind a' bányabirtokosoknak, kiknek nyugpénzeikre a' korán megromlott aknászok hamar szorulnak, felette káros; mivel ezen vásári szabadíték 1791: 32. t. czikk szerint érvénytelen, ezenkívül ezen vásárhely Körmöcz városotól egy negyed órányi távolságra esvén, a' 3. könyv II. r. 10 ik, ugy Ulászló 4 ik könyvének 41 ik cikkébe ütközik; végzetül mivel a' mennyiben Körmöcz ezen vá-sári szabadítéknak mindig ellenmondott 's a' vásártartás békes gyakorlatában nevezett Berg mezőváros soha sem volt. Az 1830 országgy. választmány e' sérelmet a' kir. válaszban kifejtett elveknél fogva nem pártolta; mind e' mellett mégis az 1825/6 orsz. gyűlés véleménye nyomán e' törvénytelen hétvásár eltörlése ő Felségének a-jánltassék, minthogy az 1825/7 orsz. gy. RR. véleménye azt igazságosnak találta. — 48. A' szépesi 16 város e-gyike, Béla, melly Kézsmárktól csak fél mérföldnyire fekszik, 1842b. minden pénteken tartandó heti vásárra szabadítékot nyert; mivel Kézsmárk városnak 1420ban nyert 's több uralkodó, jelesen b. e. I. Ferenc király ál-tal is megújított vásári szabadítékai szerint Kézsmárkon pénteken szinte tartatik hétvásár, ugyanazért Béla vá-ros szabadítékának, mint reá nézve felette károsnak, 's a' II. r. 40 dik czimjébe ütközönek visszavétele t. hozás utján sürgettetik. Vélemény: Magányjogi uton levén or-vosolható, a' törvényi rendes utjára utasítatnak. Vég-zés: Helyes. — 49. Mivel Körmöcz város népességének 2/3 részét bányászok és golyvások teszik 's ezek a' katonáskodástól mentesek, a' hátralevő nép pedig azzaligen terhelhetik, a' mult ujonczállításkor reá rótt 42 ujoncz száma csökkentessék. Vélemény: Az ujonczok kiállítá-s módja iránt szükségesséknél talált rendszabályok azok megajánlásakor szokván megtétetni, jövődöre az elő-terjesztő város ezen kíváratára nézve azon alkalomra ut-asítatik; multa pedig, jelesül a' legutolsó ujonczok ir-ánt az osztály már ugy is megtörténvén, sőt sikerbe is menvén, ezen kívárat nem teljesíthetetik. Végzés: Elfo-gadtatik. — 50. Sz. kir. Győr város a' keblében lakó ne-meseknek tulajdon lakházait is katonai teher alá vonni szándékozáván, a' vgye e' törvénytelen ség orvoslása vé-gett 1832 ki országgyűlésnek ezen sérelmet be is mu-tatta, honnan tett fölterjesztésre, 1840 apr. 30 kán olly értelmű k. válasz érkezett: miszerint azeddig divatozott szokásnak ezentul is mindkét részről leendő fentartása végett ő Fels. által a' k. rendelések megtétettek; ez által azonban a' panaszos kérdésem döntetett el, sőt mind a' kir. kancellaria, mind a' m. k. h. tanács ujabban kibo-csátott rendeleteikben is csak a' gyakorlatra 's fenébbi k. válasza utalván 's így a' követelt gyakorlat valóság-os mibenléte ez időkig határozatlan maradván, Győr vá-

ros által a' keblében nemesség jusaiban azóta is szün-telen háborgatják. Nagyobb összeütközések kikerü-lése végett tehát világos törvény által határozassék el, hogy a' városokban lakó nemesség tulajdon lakházai-kban se katonatartással, se ennek hálópénzzeli megváltá-sával annál inkább ne terheltesék, minthogy ezen to-hortól a' jobbágytelkeken lakó nemesek is egyáltalában fel vannak mentve. Vélemény: E' fontos kérdésnek tör-vény általi eldöntését a' választmány is szükségesnek látván, annak eszközölése indítványozásra utasítatik. Vég-zés: Itt fölterjesztetik. (Folytatjuk.)

LEGUJABB. Aug. 10 kei ker. ülésb. két üzenet- hitelesítés után az élelmezési választmányhoz szemeltek névsorát mutatá be az elnök, a' kir. városok azonban ré-szükéről a' választást elmulasztván elégtelenségök re-clamatiókban nyilatkozott; a' szintez napi frdi ülés a' börtönrendszerről szóló 3d. üzenetet tárgyalá több módo-sítással, a' halálos büntetésre nézve gr. A. Gy. vélemé-nye fogadtatott el, miszerint mivel mind az orsz. választ-mány mind a' RR. csak föltételeken törlék el a' halálos büntetést 's magányrendszeri fenytékekkel itélék azt pó-tolhatónak 's így a' magányrendszer nem általánosan hanem csak experimentumul fogadtatott el, felszólítat-ni kíváná a' Rket annak minél kevésb esetbeni alkalmazása, a' testi büntetésnek pedig summarius 's fegyelmi esetekben mostani állapotjában meghagyatása végett. A' szintez napi orsz. rdi ülésb. az élelmezési választ-mány szemeltei a' megyék résziről ezek: dunáninnen: Szent iványi (Liptó) Ambró Antal (Bars) Batthányi Ferd. (Nyitra) dunántul: Perczel Móricz (Tolna) Békásy (Vas) Zsitvay J. (Szerém) tiszáninnen: Bárczay M. (Abauj) Lónyay G. (Zemplény) Ragályi (Gömör) tiszántul: Bánhidy A. (Csanád) Vukovics (Temes) Mihályi (Mármaros) ke-rületekből: Fogthüty; káptalanbeli: Fogarasy Mih. Vá-rosi képviselők hiányzanak 's délut. 4 óraig tartott ke-serü személyeskedő harcz után, mellyet a' 3d. rend küz-de a' városi követekkel, a' városok résziről 3 (nem mint ezek sürgeték, 4, a' kerületek száma szerint) választá-sában állapodtak meg azon kijelentéssel, hogy e' végzés az orsz. vál. mányokba küldendő arányra nézve a' városok résziről sem elvi sem gyakorlati alapul nem szolgál-hat. Aug. 12 k. orsz. frdi ülésb. öt üzenet hitelesítettvén 1) az orsz. gyűlési szállások 2) az erdélylyeli egyesü-lés 3) a' részek visszakapcsolatása 4) az 1 ső oszt. sé-relmekre tett földi észrevételek 's 5) a' 30 adnak orsz.-gyűléseni meghatározása iránti tanácskozot; a' kerü-letiben tárgyalásul tüzetett ki 1) az orsz. gyűlési zár-nap iránti leirat, 2) a' vallásügy 3) a' városok rendezése iránti üzenet. Az ez napi frdi ülés három rdi üzene-t fölolvastatván a' szépeségi 16 város rendezését tár-gyalta és saját küldöttsége munkálatait állapította meg.

Budapesti napló. E. hó 10 kén sajtószertű, épen olly új mint érdekes ünnepélyel ment véghez a' lapunkban is előleg említve volt, Széchenyi nevét viselő új gőzös keresztelési 's vízreboesátási szertartása az ó-budai derék hajógyárban. Már kora délután özön-le gyalog és kocsin a' kandi sokaság a' két főváros min-den pontjáról a' Dunapartokra, hol két gőzös, a' nyá-jas „Buda“ 's az óriási „Sámson“, örömlobogókkal dí-szesítve készenvárta vendégit, őket gőz 's ink ezen jeles szülő 's ápoló helyére szállítandó, melly a' fejdelmi ne-veiken kívül még alig nemze közédékübb eseesemőt, mint az, mellynek keresztelésére mai napon seregienk. Buda gőzöson Urnényi Ferencz koronáőr ő exoja 's Faith hajógyári felügyelő fogadták a' hajó-keresztányát kíséretesül, hol a' vendégek közt b. Lederer magyaror-zsági hadiparancsnok nőtül, több mélt. kitünő család 's testvér városink jellességei valának szemléltetők; foly-tonos álgyu-durrogások közt indult; haladt 's jutott el mind két gőzös (Sámson 1248 t. vize) az ó-budai hajó-gyárhoz, mellynek szigetfokán Massion hajógyárigaz-gató's Pressius hajóépítómester urak fogadván a' kiszál-lókat 's a' hajógyári akkor is élénk munkásságban sür-gő teremeken által vezeték a' felavatási magaslatra. A' hatalmas vas hajótest (orrán gr. Széche nyi faragott mellképe) magas lejtős állványán már messziről szem-beütött a' magaslato ellepék azünnepély közvetlen szertartóji 's a' budapesti előkelő világ diszes koszoruja, kik oda jobbadán nemzeti háromszín kelmével borított kar-fajú lépcsőzeten jutának 's ott bevont padok 's ülészekkel erkély-alakú tagas emeleten, melly szinte nemzeti há-romszínű lobogókkal vala szőnyegezve, foglalának hely-et, ni közben a' felavatandó hajóra települt Ceccopieri ezred hangászkarja, váltva többnyire lelkes nemzeti nótákat harsogtatott, mik után megzendült Kölesy ma-gaszlos hymnusza Erkelitől „Isten áldd meg a' magyart!“ nemzeti színházunk kardalnokai által szívrehatólag éne-keve, ni közben egyszerre a' hajótest orráról, vastag, zöld selyem rojtú sinór ereszkedék le özv. b. Wenk-heim József-é, szül. Oreyz Thérézia báróné mint ke-resztanya elibe, — mire a' hajógyár igazgatója felbont-ván egy ő somlyaival telt palaczkot, annak tartalmából nagy ezüst táczán öt poharat töltött meg a' hajót felava-tandók számára 's az első poharat e' szókkal: „Éljen Szé-chenyi!“ a' tiszt. keresztanya-báróné köszönté el; azu-tán hajógyárigazgató Massion fels. Urunk, Asszonyunk 's az uralkodó házért ürité poharát, minden elköszön-

tést zene kalauzolt, 's zajos tetszés 's éljenkiáltozásokkal többszörözé a' közönség; ezek után a' keresztanya-bá-róné az öt pohártul fenmaradt ő somlyai borral félig levő 's azok megtöltése után a' hajó orráról függő vastag zsinórra kötött palaczkot, hajókeresztelési szokás sze-rint, a' hajóhoz csapta 's ezzel a' keresztelést befejezte, mire a' tartalék-czölöpök gyors kiszedetése után a' ha-jótest lejtős állványáról a' Rákóczy-induló harsogása közben rendeltetési pályájára 's jövődö szerelmese a' Duna ölébe bocsátatott. Erre B. J. hazánkfa, mintegy a' sokaság érzéseinek tolmácsolója egy rövid ma-gyar áldomást rögtönze, mellynek, ha emlékeztünk nem esal, erős férfias hangon zengve, következő vala értelme: „Halljuk! István, az első, alapítá meg e' hazát és szentnek üdvözlöztetik; István, a' gróf, tespedésből életre ébreszté a' magyart 's nagynak kiáltja őt a' hálás magyar ajak. Széche nyi nagy neve sajátod, gőzös! küzdhetz a' habokkal, mert neved a' közjólét partjára evezet. Örömmünepünk hőse érdemeit az iparban, nem-zeti nyelvben, hitelben, általános tenyészetben 's min-denben érzi az általa haladásnak indított magyart: az őrt hála-áthatott kebellet kívánom, hogy őt, a' honholdogi-tót a' nemzetek istene áldja meg!“ A' vízreboesátás nagyszerű látvány volt, midőn a' hatalmas vas hajótest, mint valamely varázshot érintésre nemzeti indulónk lé-lekemelő harsogása közt, az ezt zengedeztető Ceccopie-ri ezredi hangászkarral 's egyéb rajta levőkkel együtt a' vízbe zuhant, magasra felkavarván az országos hul-lámokat 's legkisebb sérülés és baj nélkül biztos méltó-sággal állapodék meg, mire rajta levő kardalnokink a' főtü dalt zengék a' szigeti 's dunaparti tömördek nép ö-röm- 's éljen harsogásai közt. 'S ekként vitetett vízre Széchenyi a' gőzös, de gr. Széchenyi nem. Itt a' Duna há-tán várja most 100 löborejűvé felszereltesét az újon-naszád, 's az építő, alakító, butorzó kéz utolsó munká-ját, melly azt rövid idő múlva gőzöseinek egyik legszeb-bikévé képezendi. Álgyurohaj közt indult innen Buda gőzös vissza Margit sziget felé, hol egy részét séta vé-gét ott kiszállani kívánó vendégeinek partra tévé, a' többit pedig Pestre röpité. Ha olly szép 's lelkes magyar szót nem hallottunk volna körülünk, a' külföld vidám ten-gerezei 's hajósai közé vélhetőek vala magunkat átva-rázsolatva e' sajtószertű szív- és lélekiemelő vízi ün-nepélynél, hol a' keresztelés b o r r a l történik; mond-hatjuk, igen szép látványtől foszták meg magokat azok, kik a' benne részesülési alkalmat elmulaszták. Ezen szép ünnepélyért szíves hálára köteleze bennünket mind a' dunagőzhajózási tisztelt kormány, mind a' helybeli hiva-tal, mind az ó-budai hajógyárigazgatóság, mit is ezennel örömet nyilatkoztatunk a' közönség nevében is. — In-nen egyenesen a' nemzeti színházba sietünk, hol Thaliá-nak egy újavatottja, Obernyik Károly „Örökség“ című családi drámája, derék Eg r e s s y Gáborunk jutalmára nagy tetszéssel adatott először, színésznik példásan ösz-szevágó jeles szereplések mellett. — Schedelné most már ujra kétségtelenül meg van színházunknak nyerve, uj 's már mindkét részről aláírt szerződés által 's néhány nap múlva föl is lépnd, mi hiedelmünk szerint minden da'színmű-kedvelőnek örömhírül szolgálnd. Hír szerint Bécs birodalmi főváros polgár őrhadi tisztéből 30 érke-zett a' pesti polgár őrkatonasági zászlószentelést díszle-síteni 's kívülök még más 12 szab. kir. városinkból pol-gár őrhadi tisztelgők is. A' bécsi vendégeket Emmer-ling vadászkerületi vendéglőjében látja el mindennel. Ha aug. 15 kén a' zászlószentelési ünnepélyre nem kedvez-ne az idő, ugy más kedvező napra szándék azt elhalasz-tani. — Egy nagyszerű ezukrázat, mellyben számos ezukrász foglalatos 's mellynek főmosságuk mellett ol-csóbb befűzőit 's egyéb készítvényei nemcsak Buda-pestre hanem két bazaszertei kereskedésre is irányoztat-vák, jövő szombaton (aug. 17 kén) nyitattik meg a' fő-hidutezában (Fáy családházban), Csemegészek (Gour-mands) czim alatt. E' szép vállalatnak az legszebb olda-la, hogy a' honfészésű vállalkozó, minden ezukrázsmű-vet 's készítvényt, mi nemzeti nyelvünkön kifejezhető, magyar czimvel lát el. Szakértőktől vala értesülni sze-rencsünk, hogy olly befűzőt üveggyömölcs, melly má-sutt közönségesen 24—40 kr. pmó egyenkint véve, ezen ezukrázathban 20 vagy száz száma rendelve csak 12 krba 's így szinte fél árba jő, mi nagy takarékoság mind azadai költségre mind eszmegedvelőkre nézve. — Irodalmi újdonságokul Fáy András összes munkái IV. és V. dik kötetének megjelentét adhatjuk olvasóink tudtára, az eddig megjelent három kötethez esin- és kiállításra nézve hasonló szép kiadásban, mellyben a' Bélyky ház egészen be van fejezve. A' kiadónak mint halljuk épen nincs oka panaszkodni a' közönségi részvétlenség miatt; a' három utolsó kötetet igen kedves változatosság aján-landja. — Sajtó alól nem sokára kikerül, Népjegyzői hí-vatal és falusi tanács, Friebeisz Imre esküdtől, szint-azon szerzőtől, ki Társalkodónkban amaz igen korszerű 's lelkes „Szózatot a' falusi jegyzők ügyében“ ír, ajánl-juk előleg is a' közönség szíves figyelmébe! — Ugyan-csak sajtó alatt vannak Remellay Gusztáv tehetséges novelláiróink egyikének Novellái j. i., 's hihetőleg már augusztusi vásárukkor kaphatók lesznek. — Széche ny Ágoston kegyes tanítórendi tag pedig a' nevelési iroda-lomnak nyújtott köv. korszerű 's szalásmérettel irt munkát: „A' nevelés és oktatástan vázlata, az elemi tanítók használatára.“ Első kötet: Sajtólagos nevelés- 's általános oktatástan és tanmód. N 8 rében igen csinos kiadásban Hartleben Konrád Adolf tulajdona. Szinte Hartleben költségin jelent meg a' Történeti könyvtár 4d. füzeté, mellynek tartalma az emberi mivelődés történetei a' leg-régibb kortul a' népvándorlásokig 's kezdete a' népván-dorlásoktul az ujab korig terjed. Németből szabadon for-dítva Bajza által, ára egyegy füzetnek 40 kr. ezüst. — Az ügybe érdemilleg befűző tagtul értettük, hogy a' pes-

ti vasutkésítéshez, Pesttől kezdve mind Vác, mind Szolnok felé f. évisz. Istvánkor tetteg hozzá fognak 's 1845. sz. István napig legalább a Pesttől Vácig vezető vonalt szándék teljesen elkészíteni, úgy hogy az jövő 1845. sz. István napján meg is nyitathassék. — Az i-paregyesület díjosztási ünnepélye f. h. 25-dikén menend véghez a megyeház nagy teremében, az ünnepélyt 4 p. ftos részvényekre tervezett vízi kirándulás a Dunán 's ezzel összekötött magyar áldomásos estelkezés zárandja be a pesti kis szigeten. Személyesen ismervén a rendező urak ügyességét 's jó izlését, igen élvezetes estet jósolhatunk a benne részt venni akaróknak. — Legközelebbi vasárnap egy elvetemült vakmerő a törvényes vizsgálat alatt, melyet vele a városháznál második kapitányunk II — ur tartta, azon pillanatban, midőn ez beáratását rendelni szándékozék, két esővíz pisztolyt ránta elő 's a kapitányra lött, de a fegyver szerencsére esütőtörköt monda, a gonosztevő ezzel meg nem elégvülve a második esőt vándlójára sűtő 's egy 3d. személy vállalt sodrá. 'S midőn a gyilkost megrohanák, ez egy 3dik pisztolyhoz folyamodék, mellyel magát akará kivégezni, de szándéka hiusult 's most börtönben várja büntetését, midőn egyszersmind kislünd: vajjon elme-háborodás vagy szándékos gyilkosság követteté el vele a botrányos merényt. — Szombaton (aug. 17kén) a nemz. színházban Lendvay Márton javára béreltszűnés-sel adatik: Szökött katona er. színű Szigligetitől.

Ungmegyel közgyűlés (Vége). Utaink igen gyorsan készülnek. Utakaróink is vannak, hanem tündérrövel birhatnak, mert láthatatlanok, t. i. soha senkisép pillanthatja meg őket az utakon, mit az utfélen heverő kavicsdombok is eléggé bizonyítanak; mert sértetlenül állnak. Jó gondolat az a kavics! csak meg kellene kicsit szemelni. Milly boldogok vagyunk itt mi csak orrenézve is! nekünk a természet a kavicsot készen adja, miglen másutt kőbányákból hasogatják, törlik, aprózzák és úgy bajlódnak vele. Itt maga kínálkozik, sőt készen áll 's útkaparóink még is kimélik azt vagy inkább magokat. Uj találmányu boronánk is van, G. K. megyei mérnökünkötől; melly magután legkisebb hégagot nem hagy; megynkben már többen használják 's jótékonyágát eléggé dicsérni nem győzik; miért említését el nem mulasztthatam; nagy időnyeres van vele 's a mellett még tökéletesen is boronál. Hir szerint annak tervét, világító jegyzetekkel 's kellő rajzokkal együtt a feltaláló a m. gazd. egyesületnek régen megküldötte, de mainapig is ott nyugszik, minden említés vagy válasz nélkül (tanácsosb lett volna egy példányboronát felküldeni próba végett hiedelmünk szerint, mivel a gazd. egyesület műszer nélkül beküldött tervrül a próba nélkül ítéletet nem mondhat; csekély pénzereje pedig nem engedi, hogy bármi beküldött tervszerinti minta-műszert készítsessen kísérlet végett. A feltalálónak lenne tiszte illy minta-műszert felküldeni próba végett.) A birbics-játék itt is el akart harapozni; de központi szolgabiránk ama bölcs mondatát követve: principiis obsta, hathatósan elejét vette 's hála az égnek! e lelkes tisztviselőnknek sikerült is minden kockajátéktól megmenteni e megyét (in centro). Munkácson azonban, közhírszerint, az eperjesi birbicshez közelitnek! — Ungmegye a női kar elfogadhatása végett B. Zs. indítványára díszes karzatot építtetni határozott gyűlés-teremünkben. — Jun. 17ei soronkívüli közgyűlésünkben olly közönösseggel tanakodtak megynk Rdei, millyennel még talán soha nem. 15 tárgy is elhaladt egymás után a nélkül, hogy valaki hozzá szólt. A megyében olly kedves, mint egyszersmind bánatos Orosz Elek név említése sem hozza élénkséget a terembe. Némelylek helyébe új követet választani javasoltak 's e végett határidőt kitűzteni, mások ezt szükségtelesen állíták; 's noha tiszt főügyészünk minden módon megmutatni ügyekezett, miképen a honi törvények értelmében követet választani olly kötelesség, mellytől magát a megye semmiképen nem mentesítheti 's a határidő talán ki is tüzetik vala, ha nevezett főügyész ellen az nem gördítették elő, hogy m. főispánunk levele Orosz Elek halálát bizonyosnak nem állítja, az azt követő személynői tudósítás pedig jóllehet említett követünk haláláról semmi kétséget maga után nem hagy, előadasi modora mindazáltal barátságos inkább, mint szigorun hivatalos levén, a közönség oda határozta el magát, hogy ez uttal követválasztási időt még nem szabhatni. — Itt egy orosz helységben egy óhitű lelkész bizonyos rablók éjjel megrohanván a pitvarban világot gyújtottak, mellyet a pap észrevén, ajtaja felé sietett 's a mint fejét kidugta, a rablók egyike azonnal lesújtotta. E történet után nem sokára egyik szolgabiránk arra utazván, késő éjjel bizonyos kerületi jegyző háza előtt megállott és zajos parancshangon bebocsátatni kívánt, a jegyző honn nem levén neje nem kis rémuléssel jöve ki 's kérdezte: kicsoda? mire a sz. biró magát megnevezni vonakodván azt felelte: akárki legyen, de kikkell nyitni; mivel pedig a nyitás még sem következett; sz. biró ur a kaput ezen szavakkal feldulatta: törd be, hiszen megye háza ez! (a kerületi jegyzők házeit t. i. itt

rendesen a megye épített) be levén törve a kapu sz. biró ur egy gyenge nő ellenében kivitta magának az éjjeli szállást, őt azonban hir szerint e lovagiatlan tettért a házi asszony keményen megróttá, mások pedig e hir hallottára megjegyzék, miképen illy önkényt a sultán sem követelt volna el. Sed omnis comparatio odiosa; hagyjuk el. Zombory Leopold.

Spanyolország.

Jul. 24d. az egész madridi őrség fegyverben volt; mert a hatóság valami republ. szövetkezés nyomára jött, mellynek kitörését csak ezen erő kifejtés gátolta. Az őrszeesküttek célja volt: felgyújtani a laktanyákat, közszavarban a tiszteket 's parancsnokokat megölni 's a várost kifosztani. Több gyanús egyedeket fogtak el, 's köztük Cardero közel rokonát is, de Gandara ezredes Estarero őrsége hajdani parancsnokát nem lelték. A Castellano szerint Gibraltarból Tangerbe nagy mennyiségű lőport küldenek a móroknak. Ez az angol politika! ők bekebirakul tolakodnak a kormányok nyakára 's azon egy időben küldenek hadiszereket a megszorultaknak. — A kormány 's párthivei nagy munkásságot fejtenek ki a választásokra nézve; a fellengősdiék ellenben minden részvevéstől ovakodnak. Valami ötven fegyveres carlista néhány tiszttel nyomult minap a francia határokon keresztül Spanyolországba. — Spanyolország még igen kis haladást tön a börtönügy 's fenytörédszerben; börtönei előkészület a bitóra 's olly büniskola, honnan azok is, kik bejutásukkor még nem veszték el egészen a polgári életnek, rögzött gonosztevékként kerülnek ki. Martinez de la Rosa főbörtön-kormányzó ez ügyben alapos tervet nyujta be a belminiszternek, mellynek alapja magányrendszer. — Mi is kárhozzatjuk így szól a Heraldó, a rabszolgakereskedést; azonban úgy gondoljuk, miképen az angolok ékesbeszédű ellenmondásai nagyobb nyomattékkal birnának, ha gyarmatinkban ügyviselőik nem hintogeték vala a lázadás 's függetlenség magvait, miknek veszélyes gyümölcsét most aratjuk. Az angolok e tárgybéli viseletök nemcsak philanthropismuson 's a szerencsétlen afrikaiak iránti részvéten alapul, hanem kétszínűség 's egy kis machiavelismus vegyül a játékba, miről Spanyolország már rég panaszkodik. Az emancipatiót nagy ovatossággal létesíthetni 's csak úgy, ha ez emberbarátok a feketék közt a lázadás tüzet 's engedetlenség lelkét nem ápolják.

Anglia.

A lordok házában Jul. 25d. Aberdeen gr. nevezetes adatokat közölt a rabszolga-kereskedés ügyben. Szerinte 1786 — 1830 évenként 90 — 100 ezer rabszolgát hoztak Afrikából. Azért, mivel mi a rabszolgakereskedést eltöröltük, nem kevesült azon feketék száma, kik szülőföldükről elhurcoltatván Amerikába vitettek. Csak 1830 — 5b. csappant kissé ez embertözsékedés; mert ez időszakban évenként csak 58 ezer négert szállítottak Amerikába. A köv. öt évalatt azonban az évenkénti általános szám 99 ezerre 's így tetőpontra szökött. 1840 — 4b. mondják, a kormány felhagyott rabszolgakereskedés elnyomatását célzó működésével. E' val ellen azon tényeket hozhatom fel, hogy említett években a négerkiviteli szám egyre másra 28 ezerre szállott. 1842. különösen jótékony volt, mertekkor csak 17 ezeret vittek Braziliába 's Cubába, de már 1843b. ismét 27 ezret. E' növekedést okozta nemcsak az, hogy ekkor a brazilai partoknál keringő hajóhadunkat a pasztani kelle, mert az angol érdek a Montevideo 's Buenos-Ayres közti hasztalan háboru miatt ótalmat követelt; de az is, hogy a cubai parancsnok változott. Mig Valdaez volt itt kormányzó, a rabszolgakereskedés igen megakadt, 's ha vissza nem hivatik, egészen meg is szűnt volna. Egyébiránt nem hagyhatni említettlenül, miképen a spanyolorsz. kormányzó (Estarero) bár személyesen a nagy cél elérésén munkálni hajlandónak látszott is, de 1843. tavaszán világosan megparancsolta Valdeznek, hogy a néger-bevitelt ne gátolja; honnan következtethetni, miképen Spanyolországna igen érdekében áll a rabszolgakereskedés fentartása 's tb.

Angol lapok a taiti eseménynyel foglalkoznak. A pártfogóság — így okoskodnak — nem laktanyák 's algyutelepek általi foglalásból áll. Aubigny elég okot szolgáltatott azt ohajtani, hogy Franciaország. Taiti iránti viszonya mindig olly becsületes legyen, millyennek azt mutatja. Megtanított arra is, mit várhatunk mi 's bizalmas szövetségesink, ha illy merényt eltűrünk. Pomare királynő azért menekült hajónkra, mert a francziák el akarták fogni, hogy hét éves fiját francia kormányzóság alatti bábkirályvá tegyék; férje 's három gyermekeivel vették a hajóra, hol több hétig tartózkodék, nem engedtetvén meg szárazra kiszállása; miközben mindenképen üldözék párthiveit 's palotáját a kormány-

zó elfoglalta. Pritchardot pedig, ki már tíz év óta képviselte Angliát Taitin, a rendőrségi főnök, mint gonosztevőt, az utcán katonák által fogatá el 's viteté fogóságba. Ezt megtudván Basilisk parancsnoka, egy angol tiszttel tüstint Aubignyhoz ment, de ez vonakodott megmondani, hova vivék Pritchardot. Már jóval előbb, egy nem kis rangu francia tiszt néhány angol jelenlétében nyilvánította, hogy ha a benszülöttek fellázadván csak egyetlen angol állana is részökre, ő pisztolyt ragadva legelőbb is Pritchardot lőné le. — Az alsóházi ülésben is szőnyegre hozatván ezen ügy, Peel hivatalos tudósítások nyomán — miket legelső alkalommal a francia kormány nyalt is közölt — úgy világosítá fel a dolgot, hogy amaz erőszakoskodásokat csak ideigl. tekintélylyel felruházott francia egyed követé el, de nem a francia kormány felhatalmaztából. Egyébiránt meg van győződve, hogy a francia kormány olly elégtételt adand, millyet jogunk van követelni. A felsőház aug. 1sői ülésében pedig Aberdeen lord úgy adá elő a dolgot: hogy Pritchard mult évi sept. midőn a francziák a királynét trónjától megfoszták 's a szigetet teljes hatalmuk alá kerítették, kijelenté, miképen ő a dolgok illy helyzetében megszünt angol consul lenni, 's azóta, mint illyen nem is hivataloskodik. Így tehát nem mint consul hanem mint angol alattvaló szenvedé azon méltatlan bántalmakat; melly körülmény ha más szint ad is a dolognak, de azon példa-nélküli önkényes eljárásmodot még sem könnyítheti. Reméli egyébiránt, hogy bár a béke ellenei szenvedélyesen ragadják is meg ez alkalmat a két hatalom közt szilárduló egység felbontására: a dolog kölcsönös kiegyenlítése még sem vonand maga után komoly következményeket. Ugyanez ülésben Warner titka megvételéről is, mitől 40 ezer fontért kész megválni, érdekes, de eredvény nélküli vitakozások voltak.

Franciaország.

Lamoricière tábornok Bugeaudval egyesült 's az ellenséges határokbéli termést fölperzselték. A táborfő legujabb tudósítása mellett más jelentéseket is közölt a miniszterséggel, mikben nyilvánítja, hogy a marokkaiak ellen elhatározó ütközet leend szükséges, különben ezek az eddig fölvert rendszert folytatandják. Ezen kívül arról panaszkodik, hogy a hadsereg élelmezése a szülesség rendkívüli drágasága miatt sok nehézséggel jár egész nyugaton, hol azok arát csalo uszorások kivált zsidó üzerek igen felruztaták. E' mellett még az élelemszer szállítása is igen bajos e nap-égette, kopár és viszsűk tájékon, min csak hat ezer teve előállításával segíthetni. Marey tábornok annyira nevezetes utólsó, a pusztaságon keresztül Ain Madiig terjedő hadjárásakor megmutatá a tapasztalás, milly nyereséges illy állatokkal szállítani nemcsak gyalogságot hanem egyébpogászt is. Algieri Jul. 26. tudósítás szerint a marokkai kiltán El-gennauni kalifát, ki az ellenségeskedést kezdé, vasba verten küldé Bugeaud rendelkezése alá; azonban a táborfő azt felelé, hogy mig kormányától e tárgyan parancsot kap, addig nem fogadja el ez ajánlatot, 's mozdulatit a marokkai határon folytatni fogja. Szavát meg is tartotta; mert azóta nem szűnik meg az ellenséges földön szertejárni, pusztítva 's gyujtogatva mindenütt erdőt, vetést 's házakat. — Jul. 23d. Joinville hg Pluto gözös korvetten Tangerelé vitorlázott a főügyviselőazon sürgönye következtében, miszerint jelenti: hogy helyzetét tovább kiállni nem bírja 's ugyanazért intézkedést sürget, hogy a nőtten fenyegető veszély elől menekülhessen. A tangeriek hevesen ellenszegültek az ügyviselő hajóra szállásának, ki még is családostul 's azon európaiakkal, kik szabadulhattak, szerencsésen a hajóra ért; de azon tengerészek, kiket a consul őrfedezéséül szárazra küldöttek, a nép ronkoncátlanokodott. Semmi sikerök nem levén e szerint a diplom. alkudozásoknak, Joinville hg a marokkai kormányt megüzente, hogy aug. 1sőjén, ha addig tökéletes elégtételt nem nyer, Tanger lödöztetését okvetetlen megkezdendi. Cocyte gözös Oranbol Jul. 24d. esti 5 órakor érkezett Cadiz elé Bugeaud levelével. Némelylek gyani-ták, hogy a táborfő és szultán közti egyezkedésről hozott tudósítást, azonban kevés idő mulva a francia hajócsapat Tanger felé indult. Tangert egyébiránt mindenképen erősítik 's többi közt egy vizirányos algyutelepet készítenek, melly a kikötő bejárását védendi. Bizonyosnak állítják, hogy Gibraltarból Tangerbe angol tiszteket küldöttek. Julius 28d. hírek szerint Joinville hg a marokkaiak általi harmadrendű megtámadatás után tudtul adá a gibraltári kormányzónak 's az angol hajócsapat parancsnokának, hogy hajóhadával a tangeri tengerészre bocsátkozik 's azt elfoglalja. Az angol tisztek azonban úgy nyilatkoztak, hogy utasításuk még most legszorosb semlegességre szorítkozik.

Poroszország.

Berlin városnak Christianból visszatért küldött-sége, a király legnagyobb jó akaratát tanúsító jeleit, egyszermind a szegények közt kiosztandó 2000 tallér iránti utalványt hozott magával. Itt azon véleményben vannak, hogy a királyt Bécsbeni tartózkodása alatt az orosz cár is meg fogja lepni, kinek a jul. 26-ki esemény következtében egylet több oka lehet a Bécsbe rándulásra. Alexandra hgnó életéhez alig van többé remény.

Olaszország.

Bologna város és kerületének apost. legatusa Spinola által kinevezett katonai biztosság jun. 26. némely lázongó egységek fölött ítéletet mondván, Gardenghi Józsefet halálra, Minelli Ráfael pedig tíz évi gályarabságra ítélte, mely ítélet Gardenghin jul. 16-án Bolognában hátulról történt agyonlövésével rögtön végre is haj-

tatott; Minelli pedig még az nap büntetési helyére vitétt. Nápolyban martiusi zendítőköl 21 halálra ítélte-tett 's 6. az ítélet kimondása után azonnal kivégeztetett, többen 12—30 évi gályarabságra hurcoltattak. A gályarabságra ítéltek nevei nem közöltettek, talán azért hogy az ítéletek szigorúsága némelyeket méltó szánalomra ne indított.

Florenzben Survilliers gróf név alatt élt Bonaparte József Spanyolország egykori királya, ki 1767-ki febr. 7-én és így nagy testvérénél másfél évvel született előbb, életének 77d. évében meghalálozott.

Svédország.

Az öszszegyült Rdek öszszealakulta után a király statutanácsa és udvara környezetében a polgárrendet testületileg, a parasztnednek pedig küldöttségét fog-

dá el, 's az alaptörvény értelmében szöszölőkat nevezett. Polgárrendi szöszölővá Holm polgármester nevezetett, ki mult országgyűlésen is e' hivatalt viselé. Alsöszölő lett Brinek kereskedő, ki mult országgy. a' leghevesb ellenzéki oldalhoz tartozott; parasztrendi szöszölővá az ismértes Hans Jansson, a' mult orggy. ellenzék vezére, alsöszölővá pedig Nils Pehrsson szinte ellenzékitag nevezetett, a' RR. küldöttségek által üdvözlik egymást. A' tisztelgéseknek vége hossza nincs. Biztosan állítják hogy a' koronázási nap aug. 2-iro tüzetett. —

China.

Singapuri levelek tiszteletre méltó Erskine Murray meggyilkoltatását jelentik. Hirszerint halálát a' cotti szultán ármánya okozá Borneóban. — Chinából semmi kitünő hir; a' knreskedés élénkül.

ÉRTESÍTŐ.

Egyedül

Eggenberger József és fia acad. könyv-árusoknál kapható:

GARAY JÁNOS VERSEI.

Diszkiadás N8rétben 290 lap, vagyis 19 és 1/2 ív, finom velinen. Pesten 1843. Ara borítékba fűzve 3 fr. p.p. 1—3

Tüzi lágy fa-eladásról hirdetvény.

A' nm. magyar kir. udvari kincstár rendeléséből közhírré tétetik: hogy a' megürültkalocsai érsekiurodalomhoz tartozó sz. istváni tisztartósági kerületben, Baja szabadalmas m. városához közel levő O-pandur szigetben a' Duna partjára kihordva létezik 310; — felső Pandurban a' Duna partján 236 1/2 öszvesen 576 1/2 öl tüzilágyfa, mely is 1844 évi sept. hó 10-ik napján szokott reggeli órákban Kalocsán az igazgatói irodában tartandó árverés útján a' többet ígérőnek azonnal készpénzletés mellett a' körülményekhez képest nagyobb vagy kisebb részekben el fog adatni, felsőbb helybenhagyási joga fentartatván a' nm. magyar királyi udvari kincstárnak. — Vásárlani szándékozók szükséges bánatpénzzel ellátva kitett napon és nevezett helyre illendően hivatalosakul. 1—3

Tüzi kemény fa-eladásról hirdetvény.

A' nm. magyar kir. udv. Kincstár rendeléséből közhírré tétetik: hogy a' megürült kalocsai érseki uodalomhoz tartozó bácsi tisztartósági kerületben 479 öl tüzi keményfa, mely is 1844 évi sept. 10-ik napján, szokott reggeli órákban Kalocsán az igazgatói irodában tartandó árverés útján, a' többet ígérőnek azonnali készpénz letés mellett a' körülményekhez képest nagyobb vagy kisebb részekben el fog adatni, felsőbb helybenhagyási joga fentartatván a' nm. m. kir. udv. kincstárnak. Venni szándékozók szükséges bánatpénzzel ellátva kitett napon és nevezett helyre illendően hivatalosak. 1—3

Hirdetvény.

A' nm. m. kir. Kamra rendelete következtében a' kir. koronai és kamrai uradalmakban, ugyszinte a' megürült kalocsai érsekségi jószágokbenezében nyert 's bérmentesen Ó-Budára részint pedig Pestre szállított juh- és bárány-gyapjunk árveretése 1844dik évi aug. 26-ára tüzetett ki, minélfogva megjegyeztetvén itt, hogy ez árverésnél írásbeli ajánlatokon kívül, szóval tett ígéretek is elfogadhatnak — a' venni szándékozók ez árverésre akkép hivatnak meg: hogy a' fenkitüzött napon délelőtti 9 óráig személyesen vagy törvényes hatalommal fölrüházott megbizottjaik által a' kir. kamrai épületben Budán megjelenjenek, vagy kik írásban adandák be ajánlataikat, e' föl-irással: „gyapju-árverési ígérlet“ a' kir. kamrai elnökséghez, hol azok felbontatlan maradván, az árverési elnök által az árveréshez szinte fölbontatlan fognak vitetni, legfőlebb f.é. aug. 25-ig benyujtsák.

Az árverési föltételek melyekből egyszermind az árverési eljárás- mód nélkülönben a' venni szándékozók kötelezetéseik is eleve kivethők leandnek — e' következendőköl állanak:

I. Ez árverésnek tárgya leand, a' kir. koronai 's kamrai uradalmakban, ugyszinte a' megürült kalocsai érsekséghez tartozó jószágokban ezében természetett juh- és bárány-gyapju: u. m.

a) az ó-budai koronai uradalombul mintegy 36 mázsa juh- és 6 mázsa bárány-gyapju;

b) a' diósgyőri koronai uradalombul mintegy 50 mázsa juh és 4 mázsa bárány-gyapju;

c) a' bácsi kamrai uradalomból 's nevezetesen az alsó kula-pusztai juhászatból, mintegy 32 mázsa juh- és 4 mázsa bárány-gyapju, a' felső kula-pusztai juhászatból mintegy 40 mázsa juh-gyapju, a' kis-sztapári juhászatból mintegy 28 mázsa juh- és 350 font báránygyapju: végre d) a' megürült kalocsai érsekség uradalmából mintegy 140 mázsa 19 font juh-gyapju.

II. A' szóbeli ígéretek mellett e' nyilvános árverésnél, mint említették, írásbeli ígéretek is elfogadhatnak és a' legtöbbet ígérő nevének kiküldetése az egyes ajánlatok összehasonlításából kitünendő eredmény által fog eszközöltetni.

III. A' minden egyes venni szándékozótulbelizetendő bánatpénzre nézve követező ár szabotott, u. m.: az ó-budai gyapjuért (400) azaz négy száz forint, a' diósgyőriért (500) azaz ötszáz ft., az alsókulai pusztá (300) azaz háromszáz, a' felsőkulai pusztá (400) azaz négy száz, kis-sztapári (200) azaz kétszáz, a' belai pusztá (700) azaz hétszáz ft.; 's végre a' kalocsai gyapjuért (1400) azaz ezernégy száz ft. pgben letétehetik, pedig készpénzben v. statuspapirosban (börzei érték szerint) kivéven az 1834—1839ki statusadóssági követezőnyeket, melyek csak névszerinti értékükben vétetnek el.

E' bánatpézt minden, ki ezen nyilvános szóbeli árverésnél részt veend, hábár írásbeli ajánlatot tett legyen v. nem, az árverési bizottság előtt leteendő; vagy ennek a' kir. kamrai budai taksáló hivatalnál, vagy végre a' pesti kir. sóhivatalnál, vagy végre a' pesti kir. sóhivatalnál letett bánatpénzről szóló hivatalos bizonyítványát bemutatandja.

Azok, kik írásbeli ajánkozás'k mellett a' nyilvános árverésnél szóval is igérni szándékoznak k e t t ö s bánatpézt nem tartoznak letenni, hanem kivánatukra az általok készpénzben vagy statuspapirosban ezeknek börze-értékük szerint befizetett bánatpénzről szóló egyes bevételi bizonyítványon kívül, másod példányban is adatik bizonyítvány, 's egyike ezen bizonyítvány-példánynak a' nyilvános árverésnél lesz előmutatandó, másika pedig az írásban foglalt ajánlatához lesz csatolandó.

Az ekkép letett bánatpénzek az arról szóló bizonyítványok egyes vagy netán másodpéldányainak visszatérítése mellett lesznek csak visszaadandók.

IV. Ki a' nyilvános árverésnél igérni szándékozik, tartozik az árverési föltételeket, melyek felolvasásával az árverés kezdődik, aláírni: mi által, teendő ajánlatira nézve, magát visszavonhatlanul követelezdi.

Szintugy megkivánatják, hogy az írásban teendő ajánlatok azon nyilatkozást foglalják magokba, miszerint az ajánlkozó a' közzé tett árverési föltételeknek magát minden kötötés nélkül aláveti, hogy tett ajánlata őt másolhatlanul követelezi, végre hogy nyilatkozatának ugyanazon jogereje legyen, mintha az ajánlkozó az érintett föltételeket és árverési jegyzőkönyvet aláírta volna. E' világos és határozott nyilatkozat hiányával levő írásbeli ajánlat figyelmet nem igényelhetend.

V. A' nyilvános árverésnél az eladásra kiteendő gyapju részletenként, mint ezek az Isó pontban elősorolvák—fognak kiküldetni, és csak az egyszerre es együtt kiküldött mennyisége tetethetnek ígéretek; miért is a' teendő ígéretek, más ki nem kiáltott mennyiségre nem fognak értetni, sem a' bármi más föltét alatt tet-

tek figyelembe vétetni, mint szinte általában a' megállapított feltételek ellen az árverés alatt vagy azután tett bármi kifogások következtetéseket magokkal nem vonandának.

Hasonlókép, figyelembe nem jöhetnek az árverési 's eladási feltételektől bármiben eltérő igényekhez kötött írásbeli ajánlatok; mely utóbbiaknak — hogy eredményök legyen számszerint meghatározott ígérletet kell magokkal foglalniuk.

VI. Ajánlkozók, kik írásbeli ígéretek tenni szándékoznak, szabadon 's tetészők szerint az egész eladandó gyapju mennyiségre, vagy annak az Isó pontban említett részleteire, a' mint azok kiküldetnek, tehetik ajánlataikat; de az minden esetre határozott számmal kifejezni. 's 3d. pont szerint ráesendő bánatpénzt hozzámelletkelni tartoznak.

VII. Minden kiküldés után az ígérők mindegyike köteles az árverési jegyzőkönyvben ígéréteit sajátkezüleg aláírni, a' legtöbbet ígérő pedig köteles itt azt is megjegyezni, hogy ő volt a' ki legtöbbet igéri.

Ezen aláírásnak a' mondott jegyzőkönyvbe leendő beiktatásától, ugyszinte, ha ő mint legtöbbet igérő a' szerződés befejezésére felszólítatik — ennek megtételétől többé nem vonakodhatik; mely esetben azonban, ha bár tett ajánlatit jegyzőkönyvileg alá nem írta is, nevének már az árverési feltételek alá történt sajátkezü írás, vagy netán írásbeli ajánlataihoz mellettel nyilatkozatának erejénél fogva, a' szerződés befejezésére ezzel kitüzött 8 napi határidőnek eltelte után, mint szerződés-szegő fog tekintetni, a' kincstár pedig jogosíva leendő, nemcsak az érintett legtöbbet igérő által befizetett bánatpénzt visszatartani, hanem azon gyapju-mennyiségről is, melyre nézve többször érintett egyed a' legtöbbet igérő volt, rendelkezni.

Ugyanezen követelest ugyanazon követezményekkel vállalandja magára az is, ki netán írásban tett ajánlata következtében legtöbbet ígérőnek találtatott.

VIII. Írásbeli ajánlatokban, köteles az ajánlkozó saját lakhelyét, ha t. i. a' nyilvános árverés ideje alatt személyesen jelen van, tudtul adni, vagy ha jelen nincs, tehát felhatalmazottja nevét feljegyezni, ki a' szerződést nevében fogja befejezni.

IX. Mihelyt e' nyilvános árverésnek az 5. pont alatt kitett módon, egész tárgya részenként eladatott, az árverési eljárásból célját érte; ekkor az árverési bizottság a' szóval és írásban tett ígéretek összehasonlításához látand, hol mindegyiknek, ki az árverésnél egyik v. másik részletre legtöbbet igért, v. ajánlatát írásban tette, jelenlenni joga leendő.

X. Ezen összehasonlítás alkalmakor az összejött írásbeli ajánlatok a' jelenlevők előtt az árverési bizottsági elnök által felbontatnak 's illőleg megvizsgáltatnak, ha vajjon a' főnebbi pontok kívánatának megfelelnek e', vagy nem? 's a' melyek hiányosak, felre tétetnek.

Ezek után, az írásbeli többi ajánlatok, a' szóval tett legmagasabigérettel egybevetetnek, 's ezekből az egészen legkedvezőbb eredményt mutató fog ki-zemelteni, 's ha több r. illy egyenlő ígérlet találtatának, a' szóbeli ígérlet közül a' hasonló szóbelinek; a' két egyenlő írásbeli ajánlat közül pedig annak adatik elősőség, mely hamarabb küldetett be; — végre az egészen hasonlók között sorshuzás fog határozni.

XI. Azoknak, kikre a' főnebbiek szerint bizonyos gyapju-mennyiség esik, 's

kikre nézve az ajánlott ár ekkép másolhatlanul követező marad, a' bizottság által ez nyomban tudtul adatik azon megjegyzéssel, hogy ezt a' m. kir. udv. kincstárnak helybenhagyás végett mely annak mindig fentartatik — feljelentsék. A' többi ígérőnek pedig készpénzben v. statuspapirosban betett bánatpénzük 's illőleg erről bizonyítványuk tüstint — v. ha ki helyben nem lenne, mihelyest magát jelentendi — visszaadatik; mi által ezeknek, minden az árverési feltételek — 's illőleg írásbeli ajánlataik benyujtásával reájok háramlott követezettségük elenyészendik.

XII. Későbbi bárminő ígéretek 's ajánlatoknak hely nem adatik. Fentartva magának mégis a' kincstár, — azon esetben, ha netán a' kitett árverés várakozása ellenére semmi kedvező eredményre nem vezetne, — egy második árverés kütüzését, vagy másképi rendelkezését.

XIII. A' letett bánatpénz elvesztése alatt köteles a' vevő az árverés tartásától számított legfőlebb 8 nap alatt az árverési bizottság elnökénél — az illető szerződés megkötése végett — személyesen megjelenni.

XIV. Ezen szerződés megkötése 's kiadása előtt köteles a' vevő betett bánatpénzét, a' vételiár 25%ig kiegyesíteni, mely 25%je a' vételiárnak, cautióul szolgáland a' megvett áruk vonogatás nélküli átvételére 's a' még hátr. levő vételiárnak lefizetésére.

XV. Ezen cautió és vételi jogok elvesztése alatt követelek a' vevők az ekkép megvett gyapju-mennyiséget legfőlebb 1844. sept. 15-keig a' még hátralevő vételi ár lefizetése mellett átvenni.

XVI. Az óbudai gyapju az óbudai tisztartósági hivatala udvarában van letéve; a' diósgyőri, bácsi kamrai 's a' megürült kalocsai érsekségi gyapju pedig a' pesti kir. sóhivatalnál vannak lerakva, holott is mindenki által f. é. aug. 20-kától az árverés napjáig megtekinthető.

XVII. A' gyapju-mázsálsátnál 2%percentes beméret állapítatik meg apadásul.

XVIII. A' vevők tartoznak a' gyapjuzsákokat azoknak beszerzési árok szerint a' kincstárnak helyre pótolni, végtére:

XIX. A' vevő az átveendő gyapjut annak átvétele előtt egy az óbudai uradalmi vagy pesti sóhivatali tiszt jelenlétében megmázsáltathatja. — Budán 1844dik július 17-ken. 2—3

Hirdetes.

Tek. Csongrád megyébe keblezett sámsóni pusztán 558 öreg — 20—3dfü, 38 tok nőstény, 38 öreg — 60 tok-ürrü, és 38 nőstény-bárány, mint további taithatásra alkalmas számfölötti birkák, nemkülönben 448 öreg anya és 116 öreg ürrü mint levágásra kijelöltek folyó július 15-én tartandó árverésen elfognak adatni. Pest augustus 1sójén 1814 Pák Dienes felügyelő. 3—3

T. Tolna gyében Simontornyai uradalomnak kiterjedett erdejében az idei Gubacszedés az uradalmi irodában naponként látható feltételek mellett elegendő bánatpénz letételével — f. hó 15-ken délelőtt tartandó nyilvános árverés útján a' legtöbbet ígérőnek haszonbérbe kiadandó. — 2—3

Köszeladás.

Jövő pesti jánosfővételi vásárkor f. é. augusztus 20-ától fogva 26k-ig mélt. gróf Hunyady József juhnyájából különféle áru hágókocok eladás végett a' M. Gazd. egy. üllői utcában fekvő köztelken lesznek felállítva. 4—4